3/87

LASER 3

LASER

fanzin SFK Laser 3/8/ 1987

Obsah:

str. 1	-	Obsah
str. 2	-	Redakce
str. 3	-	Julie Nidecka - Megalomanie
str.10	-	Václav Kajdoš - Výhledy a autoři /dokončení/
str.12	-	Sakjó Komacu - Novinka firmy Sekai
str.21	-	Ze světa filmu - Hoši z Brazílie
str.26	-	Zdeněk Páv - Volte pánaboha!
str.30	-	Recenze - Místo esa zelený kluk
str.32	-	Frederik Brown - Aréna
str.47	-	A.C.Clarke - 2010-Odysea 2 /8.pokračování/

A co najdete v příštím čísle?

polskou povídku Lovec čarodějnic
povídku A. Bestera
pokračování Odysey 2
a další zajímavosti

Určeno pro vnitřní potřebu SFK Laser
Toto číslo neprošlo jazykovou úpravou
Uzávěrka: 28.5.1987
Titulní stránka: Teodor Rotrekl
Na tomto čísle spolupracovali: Ferda Mravenec, práce všeho druhu, Martin, Jarda, Květa
Adresa redakce: Tomáš Jirkovský, Obránců míru 942
413 01 Roudnice n.L.

Redakce - redakce - redakce - redakce - redakce - redakce - redak

---- se velmi omlouvá SFK J.Verna za to , že v minulém čísle nedopatřením vypadlo, že povídka J,Wyndhama je otištěna ve spolupráci s tímto klubem.

---- v tomto čísle měla být, podle informací z minulého čísla povídka Jacka Finneye - Ztracenci beze stop. Díky informaci J. Pavlíka se redakce dozvěděla, že tato povídka pod názvem O ztracených lidech vyšla ve Světové literatuře č.5 r. 1985. Proto jsme operativně zařadili povídku jinou. Doufáme, že tuto změnu přijmete s pochopením.

---- Prosíme všechny, kteří ještě nevyplnili a nezaslali dotazník z čísla 5/86, aby tak neprodleně učinili. Zabraňují vyhodnocení ankety, která byla dělána ve vašem vlastním zájmu. Pokud někdo nechce onen list vytrhávat z fanzinu, nemusí, může odpovědět na list papíru....

---- hledáme spolupracovníky, ochotné překládat z angličtiny / i delší věci/

---- redakce děkuje SFK Villoidus za jeho nezištnou pomoc při lízání, nošení a skladování fanzinu.

NEOBJEVENÉ

-

Julia

NIDECKÁ

"Pro dnešek to stačí," uvažoval Profesor a sledoval, jak asistenti pomalu vylézají z výkopů a shromažďují se kolem něj. Stmívalo se.

Vyrazili směrem k základně a diskutovali o dnešních nálezech. Gave tapal na konci a ani se nesnažil poslouchat, co říká Profesor. Byl utahán celodenním kopáním a navíc měl pocit, že něco důležitého přehlédl; teď si marně snažil uvědomit, co by to mohlo být. Ponořen do úvah nepostřehl, že Tyr, který šel před ním, se zastavil a několikrát nasál vzduch. Vyhnul se mu v poslední chvíli.

Tyr ještě chvíli čichal a potom křikl:

"Bouře!"

Skupina se zastavila. Tyr byl proslulý citlivým čichem a ačkoli se mladší snažili zachytit v teplém večerním vzduchu známý pach, Profesor nečekal na jejich názor. Na Tyra se dalo spolehnout a kromě toho se stmívalo stále rychleji. Rozběhli se.

V táboře museli nejdřív najít svítilky. Gave se přitom unavil ještě víc. Jeho svítilka byla ospalá nebo možná podrážděná nadcházející bouří, kterou už citili všichni, uplynula tedy dlouhá doba, než pocítil na srsti malé tlapky. Mohl si sice vzít jinou, rád však používal svou.

V obydlených oblastech trvala noc jen krátce a k procházkam potmě bylo jen málo příležitostí. Gave hleděl na pohybující se světélka rozseté po celém táboře. Shlukovala se u ohrad muk, kde připravovali k transportu desky k zajištění výkopů. Důvěrně známý obraz velkých šedých těl, mezi nimiž se proplétaly menší postavy ošetřovatelů a kopáčů, se změnil k nepoznání. Světla, některá jasnější, jiná vybledlá, se pohybovala plynule a harmonicky, aby občas zmizela ze tělem muka nebo některého kanse. Přípravy netrvaly dlouho a karavana se záhy vydala k vykopávkám.

Gave už nesměl koukat na protaženou řadu světel. Byl odpovědný za jeden z úseků a musel být na místě před ostatními. Dlouhými skoky dohnal a předehnal karavanu, potom trošku zvolnil. Než přinesli desky, stačil naplánovat rozmístění příkopů, umožňujících opatrné vycouvání muků po uložení desek. Když kopáči skončili, trošku se odsunul a sledoval, jak muky pomalu ohýbají nohy a vylézají zpod vodorovné průsvitné desky z přetaveného písku. Cítil těžký pach jejich unavených těl.

Byl čas k návratu.

Opět ho zasáhla vlna mučivého pocitu. Snažil se nalézt jeho zdroj, dospěl však jen k tomu, že souvisí s posledními objevy. Právě ho napadlo, že si musí o tom s někým promluvit, když se v dálce mihlo světélko Stivovy svítilky. Usmál se a přidal do kroku - i Stiv pracoval vždy jen se svou svítilkou.

Setkali se před vchodem do Profesorova domu, kde už čekala skupinka asistentů. Vlastně se všechno vědělo /bouře začne před úsvitem a celý zítřek bude pršet, Profesor tedy svolá poradu/, přesto se však slušelo počkat, až jim to poví sám.

Gave si stoupnul vedle Stiva a tiše zašeptal:

"Chtěl bych si s tebou dnes popovídat. Je už pozdě, ale může

to být důležité. Profesor bude určitě chtít, abychom připravili na zítřek zprávu. Nevím, co říkat."

"Našel jsi něco?" Stiva napadlo, že se muselo stát něco důležitého, protože s podobnou prosbou se na něj Gave obracel poprvé. "Až to tady skončí, přijď za mnou."

Nemýlili se. Profesor několika suchými slovy informoval o zítřejší poradě a současně si vyžádal zprávu o postupu prací. Začali se rozcházet.

x

Gave, poněkud nesvůj, došel před Stivův dům, chvíli počkal a zaklepal. Odpověděl mu veselý hlas zvoucí dovnitř. Odsunul těžký závěs. Stiv ležel stočený do klubíčka. Konec ohonu porostlý dlouhou srstí mu zakrýval nos a dolní polovinu tváře. Nad touto zástěnou vykukovaly usměvavé oči, v jasném světle přimhouřené.

"Zhasni tu svítilku. Nebydlím přece daleko. Nemusel jsi ji brát." Gave nesměle vydal tichý povel a světlo zhaslo. Potom neochotně broukl:

"Bývá nerada sama, tak jsem ji vzal."

Teď upadl do rozpaků i Stiv. Napadlo jej, že Gavův vztah k přátelům je trošku jiný, než bývá obvyklé.

Samozřejmě měli všichni rádi svítilky, muky nebo bitsy, u Gava to však bylo trošku jiné. Snad proto, že byl samičkou. "Měl by mít děti," pomyslel si a hlasitě pronesl:

"Promiň, neuvítal jsem tě právě nejlépe. Lehni si pohodlně. Popovídáme si."

Dlouhou chvíli mlčeli. Stiv znovu přemýšlel o Gavovi. Znali se dost dobře a přece o něm věděl jen málo. Posunul se tak, aby mu mohl položit hlavu na záda.

Z této tmy, klidu a mlčení vznikalo sblížení, jaké pociťoval kdysi dávno v rodném domě. Stiv se zamyslel. Dosud nezatoužil po dětech. Přerušit práci nadva oběhy a věnovat se výhradně výchově mladých nebyla právě lákavá perspektiva. Ale na druhé straně, kdyby Gave...?

"Nemáš sourozence a nikdy jsi neměl mladé," opatrně spíš konstatoval než se tázal Stiv.

Gavův klidný hlas potvrdil jeho doměnky.

"Narodil jsem se při prvním a posledním vrhu svých rodičů. Bylo nás šest. Dospěl jsem jen já. Mutace."

To vysvětlovalo všechno. "Jestliže alespoň jedno mládě zemře dřív, než uplynou dva oběhy, rodičům ani přeživšímu potomstvu se nedovoluje další rozmnožování." tak pravil Zákon a Stiv jej znal stejně dobře jako každýkans nebo přítel. Nikdy ho nenapadlo, že by ho mohl nedodržet.

"Prý k tomu kdysi docházelo mnohem častěji. Nemysleme na to," pronesl trochu k sobě, trochu ke Gavovi. "Ostatně po té výpravě mimo obydlené oblasti s tím musím počítat i já. Raději mi pověz, co tě ke mně přivádí."

Gave opatrně volil slova.

"Vlastně ani nevím... Mám nějaké nejasné tušení. Souvisí s našimi výzkumy."

Stiv se zavrtěl.

"Gave, podíval ses na vykopávky tehdy, když jsem přikázal svítilce zářit nejjasněji? To bylo už po položení desek. Zakrývali jsme jen místa s nálezy, ostatní zůstala odkrytá. Jeden muk zůstal pozadu, chtěl jsem mu tedy osvětlit cestu. Přitom jsem zpozoroval, že desky leží v pravidelných řadách. Vzdálenosti mezi nimi byly stejné. Profesor pořizoval plán vykopávek, určitě to zaznamenal. Třeba chce s námi mluvit právě o tom."

Gave chvíli uvažoval.

"To jsem nezpozoroval, ale na něco jsem si vzpomněl. Našel jsem

dnes tenký, plochý kousek kovu ohnutý tak, že se jeho konce nedotýkají. Kov vypadá stejně jako ty nové vzorky, které nám ukazoval Profesor."

"Vždyt tu musely ležet mnoho tisíc oběhů!"

"Vypadá úplně stejně. Je pevný a lze jej ohnout."

"Výroba kovu byla největší senzací posledního oběhu. Nedokážeme jej ještě tvarovat," Stiv byl stále zaujatější.

"To není podstatné. Kov jako kov. Budou ho dlouho zkoumat, než něco zjistí. Zdálo se mi, že jsem podobnou věc už viděl a teď jsem si to připomenul. Vzpomínáš si na ten podivný předmět vyrobený z neznámé hmoty? Ten, který posledně zkoumal Profesor?"

"Nemožné," Stivův hlas vyjadřoval víc údiv než pochyby.

"Je velice podobný, ale několikrát menší. Leží u kostry, přesněji řečeno objímá její krk."

"Profesor také uznal, že je to ozdoba nošená na hrdle," získával Stiv sebejistotu.

Gave hovořil stále tišeji.

"Ano, ale kostra má rozměry nejvýše dvoutýdenního kense a přesto patří dospělému jedinci."

"Nemožné. Musel jsi se zmýlit. Snad jsi neodkryl celou kostru bez Profesorovo vědomí?"

"Vykopal jsem jen šíji a dolní čelist. Zuby byly zcela opotřebované. Některé dokonce vypydaly. Byl starý."

"Třeba šlo o mutaci."

"Kosti jsou velice tenké, musel vážit asi stokrát méně než dospělý kans. S takovými mutacemi by nemohl žít dlouho."

"To se neví." Stiv chvíli přemýšlel. Poslední kostra, kterou nalezl , se velikostí i vahou téměř vyrovnala současným. Většinou nalézali menší. "Musíš jít okamžitě k Profesorovi. I tak se bude na tebe zlobit, že jsi ho neinformoval hned po odkrytí vykopávek. Snad šlo přece jen o mutace? Neznali ještě Zákon..."

"Ano, neznali ještě Zákon, ale zato znali kov a uměli jej tvarovat. Znali i podivný materiál..." teď už mluvil Gave hlasitě.

" a hřbitovy," dokončil Stiv.

"Cože?!"

"To je hřbitov."

Gavovi se v paměti konečně vybavil obraz, který byl zdrojem jeho neklidu. Dlouhý, popraskaný kámen, který museli odsunout, aby pronikli k nálezu, měl pravidelný tvar a hladký povrch.

x

Termín zahájení porady už dávno minul a přítomní začínali být netrpěliví. Všichni věděli, že Gave a Stiv probudili v noci Profesora, do rána diskutovali a potom se tryskem vydali k vykopávkám. Nečetní svědkové zálibně popisovali obraz Profesora snažícího se běžet stejně rychle jako Gave a Stiv.

"Hnali se tak, že jim vlály uši," vyprávěl Har. "Profesor se dvakrát zastavil, aby se otřepal, něco zavrčel a opět se rozběhl. Taky mohli počkat, až přestane pršet."

"Určitě se brzy vrátí. Zajímalo by mě, co tam našli. Večer Gave ani Stiv s Profesorem nemluvili, v noci ovšem ano, dokonce oba naráz."

"Stiv to musel nejdřív probrat s Gavem nebo Gave se Stivem," zavrčel ironicky Har.

Kdosi se rozesmál, ale hned utichl. Do sálu vstoupil Profesor a za ním vklouzli Gave a Stiv. Profesor došel doprostřed.

"Vážení! Když jsem připravoval návrhy na dnešní poradu, nevěděl jsem mnoho věcí. Než vám o nich povím, chtěl bych shrnout všeobecně známá fakta. Za prvé - jsme v oblasti mimo osídlené pásmo. K obje-

vu prakansů došlo náhodou skupinou hledačů hlingu, který se zde vyskytuje ve značných množstvích, Za druhé dosud jsme odkryli deset koster. Všechny náleží prakansům, třebaže se navzájem značně liší. Vyjímku tvoří tři kostry střední velikosti. Prakansi, jimž náležely, si byli podobnější než si dnes bývají sourozenci., Každý z nich byl zřejmě už v mládí zbaven ohonu. Vyznačují se rovněž nepravidelnou stavbou kostry. Spodní část čelisti je zkrácena podobně jako dnes. Z ostatníchsedmi koster je každá jiná. Exemplář nalezený Stvovou skupinou je největší a blíží se velikostí nám. Ostatní jsou menší, zdůraznuji, že všechnykostry patří dospělým jedincům. Na základě tohoto velice zběžného přehledu vyvstávají následující otázky..."

Profesor hovořil dál. Někteří z přítomných si začali dělat poznámky.

x

Raketa končila třetí oběh. Bill seděl pohodlně rozvalen v měkkém křesle. Z reproduktoru nad jeho hlavou plynul jednotvárný hlas:

"Řím neodpovídá, Paříž neodpovídá, Londýn neodpovídá..."

"Přistaneme v Londýně. To znamená na místě, kde byl Londýn," opravil se po chvíli.

Počítač recitoval dál:

"Káhira neodpovídá, Moskva neodpovídá. Tokio neodpovídá..."

Chvíli pracovaly brzdy.

"New York neodpovídá, Los Angeles ne..."

"Přestaň!" křikl Bill.

Reproduktor ztichl.

"Proč se vztekám?" uvažoval. Uplynulo sto tisíc let. Kdo mě má vítat? Dechovka a děvčata v lidových krojích? Nakonec to není tak velké překvapení. Po sto tisíci letech se nikdo nevrací k tomu, co zanechal. Po sto tisíci letech se ostatně nevrací nikdo.

Raketa pomalu klesala.

x

"Hlášení!" přikázal Bill.

"Dvacetinásobně zvýšené pozadí. Zamoření izotopy s dlouhým poločasem. Pod povrchem zjištěna existence silných zdrojů záření. Všechny ostatní parametry příznivé. Očkování připraveno."

"Co se tu dělo?" uvažoval. "Vždyť ještě před mým odletem byly publikovány práce o růstu počtu mutací. Pozadí je dvacetkrát vyšší ve srovnání s posledními mně známými hodnotami. Kolik tedy bylo při maximu? Obávám se, drahý Bille, že tě čeká další výzkumná výprava."

Pokoušel se žertovat, ale bylo mu smutno. Svět, z něhož utekl mu toho moc nedaroval. Lékařský výrok: "nepřizpůsobený - snížený práh odolnosti vůči bolesti, hluku a psychickým zátěžím", mnohaletý pobyt v sanatoriích a konečně Velká příležitost - možnost letu ke hvězdám. Právo na výběr mezi životem na klinice, hibernací na Zemi a hibernací ve vesmíru. Zvolil si to poslední. A teď se vrátil.

Ze stěny se vysunul podavač se dvěma malými tabletkami. Mechanicky je polkl a řekl:

"Lékařkou péči tu mám prvotřídní. Na tom není nic divného. Jsem přece jediný pacient."

"Jsi unaven a musíš jít spát."

Bill se zvedl a protáhl se.

"Asi máš pravdu. Probud me, kdyby se něco stalo."

Šel do kajuty a ulehl. Napětí pomalu povolovalo. Byl ospalý.

Závojem snu doléhal hlas počítače:

"Neidentifikované objekty ve vzdálenosti asi dvaceti kilometrů. Pravděpodobně zvířata. Pokud nezmění směr, budou tady za hodinu."

To stačilo,aby se probral. "Zesílit ochranu. Připravit prostředky k obraně. Jen k obraně," zdůraznil.

"Zajímavé," uvažoval. "Lidé tu nejsou a zvířata ano. Třeba jde o degenerované lidi. Nakonec neexistence měst, radiové spojení a viditelnýchstop rozumné činnosti znamená konec jen té civilizace, kterou jsem znal. Co se s ní stalo?"

Přišel do řídící kabiny.

"Obraz."

Počítač splnil přání. Celá stěna se rozzářila zelení louky zalité sluncem. Uprostřed obrazovky spatřil několik velkých zvířat. Některé se pohybovaly na dvou, jiné na čtyřech nohou.

"Objekty vysílají ultrazvuky. Signály jsou uspořádané."

To nebyli lidé. Velká těla, porostlá dlouhými, až k zemi splývajícími chlupy. Velké hlavy posazené na mohutné šíje. A ty barvy: od šedomodré přes bílou, žlutou, pomerančovou, všechny odstíny hnědé až k dokonalé černi.

"Znáš podobná zvířata?" zeptal se.

"Neznám, Překážíš mi." Hlas počítače zněl dotčeně.

Zmlkl. Věděl, že počítač se snaží zaregistrovat co nejvíce signálů asoučasně se je snaží rozluštit.

Co je to za zvířata? Bezradná paměť mu podsouvala jen nic neříkající názvy sloni, hroši, tygři... "Některé z nich jsem přeci vídal na obrázcích v pohádkových knížkách. Snad to jsou tygři, ale dá se věřit tehdejším ilustracím? Ostatně tygři vyhynuli mnoho set let před mým odletem. Stejně jako sloni a hroši. Jsou dost velcí? Nejsou to nosorožci? Jako kluk jsem jednou navštívil Ústřední muzeum vymřelých a vymírajících zvířat. Byli tam koně, ovce, prasata a dokonce i dvě vysušené mouchy, ale tato zvířata jsem určitě neviděl.

Sto tisíc let. Který druh přečkal mnohaletou hegemonii člověka, nárůst záření a změnu klimatických podmínek?"

Zvířata byla na obrazovce stále zřetelnější. Nyní šla pomalu a trošku nejistě.

"Shora to musí vypadat jako živý, mnohabarevný koberec," uvažoval. "Toho zrzavého musí být vidět nejmín na dva kilometry. Nemají nepřátele. O to jsme se už postarali. První salvy složily velké divoké šelmy. Potom ty menší a velké býložravce a pět set let před mým narozením nežil už ani jeden. Po vynálezu planktonových polí vymřela zvířatachovaná pro maso. Zůstala jen ta, které si lidé drželi pro zábavu a těch bylo málo."

Připomenul si malou, poskakující a cvrlikající kuličku, kterou viděl v dětství.

"To je umělé?" zeptal se.

"Ne, synku. To je kanárek," odpověděl tehdy otec.

Potom mu ještě ukázali zlaté rybičky.

V sanatoriích zvířata nebyla a Bill se s nimi už nikdy nesetkal.

"Očkování a potom snídaně." To znamenalo, že počítač končí.

Přešel na ošetřovnu, vsunul ruku do univermedu a potom zamířil do kuchyně. Snídaně trvala dlouho. Když se vracel do řídící kabiny, polykal ještě poslednísousta.

"Skončil jsem," oznámil počítač. "Pokud máš zájem, můžes si s nimippohovořit. Uvažují, co to je. Mají dost zajímavé názory. Potom ti to přesně přeložím."

"Co jsou zač? Co se stalo s lidmi?"

"Nevím. Chybí údaje."

"Půjdu. Otevři mi."

Stál u východu, dokud se uzávěr neuložil vodorovně a nezměnil v plošinu, na níž mohl pohodlně stát. Pocpravil si mikrofon a vysílač spojující ho s počítačem. Zvířata ten pohyb viděla a couvla, potom se opět přiblížila a půlkruhem obklopila raketu.

"Kdo jste?" zeptal se.

"jsme kansi. A kdo jsi ty?"

"Člověk. Neviděli jste nikdy lidi?"

"Nikdy jsme neviděli nikoho, kdo by se ti podobal. Máš velice podivný pach. Kde ses tu vzal?"

"Odešel jsem odtud moc dávno. Teď jsem se vrátil."

"Vždyt tu takoví jako ty nejsou."

"Byli tu. Určitě tu byli. Co se s nimi stalo?"

"Nevíme. Vedeme kroniky mnoho tisíc let. Tvůj zápach v nich není."

"Znátecelou Zemi?"

"Známe i zakázená pásma, ale ani tam lidé nejsou. Sejdi k nám."

"Můžeš jít. Zapínám individuální pole. Otevírám průchod ve cloně v okamžiku nula. Deset, devět..."

Bill seskočil z plošiny a vykročil směrem ke zvířatům. Byla půvabná. Stále nyní na zadních tlapách a ohony svinula tak, že jim tvořily na hrudi a břiše směšné polštářky.

"To, co stojí za tebou, je tvůj přítel?"

Počítač komentoval překlad: "Pozor. Použité slovo nemá ekvivalent v lidském jazyce. 'Přítel' zachyceje jeho význam jen částečně."

Bill se otočil. Nikdo za ním nestál. Na pozadí oblohy se rýsoval jen temný, protáhlý obrys rakety.

"Kdo je to 'přítel'?"

"Přátelé dělají to, co my nedokážeme:svítí ve tmě, zvedají náklady, přenášejí informace... Bez nich bychom nedokázali žít."

"Přítelem nazýváte stroj?"

"Co znamená 'stroj'?"

Bill přikázal:

"Počítači, pošli transportér."

Nákladní komora se otevřela a vyklouzla z ní dlouhá plošina. Když prošla silovou clonou, zastavila se a Bill na ni vyskočil.

"Kde to má hlavu? Jak to řídíš?" ptali se kansi.

"Stroj nemá hlavu. Řídím hlasem."

"Nemá hlavu a rozumí tomu, co jí říkáš?"

"Nerozumí. Uvnitř má zapsáno, co máděl at, když pronesu nějaký příkaz. Nedokážu vám to líp vysvětlit."

"Tak to předvěd. Udělej, aby se rozjel a zatočil vlevo."

"Chcete se se mnou projet? Jeden z vás sem může jít."

Žlutý kans vyskočil na transportér. Vyjeli. Po rovné louce mohl jet rychlostí přes sto kilometrů za hodinu, ale omezil se na čtyřicet. Téměř všichni kansi jej doprovázeli velkými skoky. Na místě setkání zůstal jen jeden hnědý jedinec. Po krátké projížďce se Bill vrátil.

"Stroj se unavil?" znovu se ptali kansi.

"stroj se neunaví. Jenom se někdy pokazí."

"To znamená, že umírá?"

"Kdepak. Tehdy je ho třeba opravit. Vy opravdu neznátestroje?"

"ne. Mámejen přátele."

Billovi se zdálo, že z těch slov prosakujesmutek. Vtom všechno pochopil. Uvažoval o možnosti jaderné i bakteriologické války, degeneraci i invazi z vesmíru, nenapadlo ho však, že lidé mohli prostě odejít. Zanechat tu zamořený písek a otrávenou vodu plynoucí v betonových kanálech. Kde by kansi vzali stroje, když i hlína se přivážela z Marsu? Museli by přebírat atom po atomu, aby získali

železo, síru, měď, olovo, nemluvě už o vzácnějších prvcích. Celý povrch Země pročesaly průzkumné přístroje tolikrát, že na ní nezůstal nepovšimnut kousek kovu nebo rudy vážící víc než kilogram. Mohli by používat dřevo,ale dřevo se dováželo z Venuše, protože kvůli zaprášenému ovzduší stromy nechtěly růst. Energetické suroviny? Uhlí došlo vedvaadvacátém století. Ropa ještě dřív. Přirozené radioaktivní prvky? Samotný nápad byl k smíchu. Koncem třiadvacátého století se za rudu pokládal minerál obsahující třikrát víc uranu než průměrná skála. Kansům zůstala zvířata. Vzpomínalsi, že kdysi dávno lidé využívali sílu koní a volů. V tom případě by slovo "přítel" znamenalo prostě chovné zvíře. Zeptal se na to počítače, ale ten odporoval:

"Ten pojem znám, jim jde o něco jiného."

Bill se znovu obrátil ke kansům:

"Přátelé jsou živé bytosti?"

"Ano."

"Pěstujete je a používá k práci?"

"Co znamená 'pěstovat'?"

"Nu, starat se o ně, stavět jim obydlí..."

"Nerozumíme. My pečujeme o ně a oni o nás."

"Ale vy jste vyšší druh?"

"Co znamená 'vyšší druh'?"

"To znamená, že máte jiné zákony pro sebe a jiné pro přátele."

"Zákon je jeden pro všechny, kteří žijí v obydlené oblasti."

"A když někdo žije mimo tuto oblast?"

"Pak není přítelem."

"A co musí udělat, když se jím chce stát?"

"Musí přijít do obydlené oblasti, ohlásit se u dozorčího a potom žít na určeném místě jednu dvacetinu průměrného času života svého druhu."

"Nemůže jít rovnou do obydlené oblasti?"

"To se nikdy nesmí stát. Tak praví Zákon."

"Chrání se před zamořením," napadlo Billa. "Vymysleli to docela chytře, jenže jak dlouho bude ta selanka trvat? Všichni jsou si rovni, všichni mají stejná práva... Zajímalo by mě, co jedí?"

Zeptal se na to.

"Potravu pro všechny poskytují pole. Vzniké tak neustále."

Planktonová pole tedy zůstala. Obraz společnosti kansů a jejich přátel, který si vytvořil na základě tohoto rozhovoru, nebyl vnitřně rozporný. Planktonová pole krmila kdysi tři sta miliard lidí. Uplyne ještě mnoho století, než na Zemi bude tolik živých bytostí.

A lidé se sem už nevrátí. Taky proč? I když se tu za statisíce let biosféra zregeneruje, nikdy zde nebudou ložiska minerálních surovin. Třeba právě podle toho se dají poznat planety, na nichž jsme žili? "Mám je hledat?" uvažoval Bill. "Ve Sluneční Soustavě a v soustavě Proximy lidé určitě nejsou, protože jinak by občas navštívili Zemi. A když je najdu, co potom? Jaci jsou ted?"

Pohlédl na mlčící kansi. Ti zase pohlíželi naněj.

"Říkáš, že jsi odešel odtud před mnoha lety. Nevíš něco o prakansech?" promluvil poprvé hnědý kans, jediný, který neběžel za transportérem.

"A co o nich víte vy?"

"Nalezli jsme jejich kostry a u nich výrobky z kovu. Byli na velice vysoké úrovni vývoje. Mnohem vyšší než naše. Potom ta kultura musela vyhynout, protože v kronikách o nich není žádná zmínka. Jestli jsi žil dávno, musel jsi o nich slyšet."

"Chtěl bych ty kostry vidět. Třeba jsme jim říkali jinak."

"POjď,Ukážeme ti je!" Zdálo se, že hnědý kans je potěšen.

"Počkejte.Neumím běhat tak rychle jako vy!" Bill vyskočil na transportér stojící opodál.

x

Stáli nad jedním výkopem. Profesor řekl:

"To je naše nejzajímavější naleziště. Něco ti ukáži."

Sešel dolu a po chvíli se vrátil s kouskem žlutého kovu ve tvaru obojku.

"Podívej se, jak je to krásné."

Bill jemně převzal nalezený předmět a sfoukl z něj usazený prach. Na hladkém povrchu se zaleskl nápis: Jmenuji se Perlička. Člověk se sklonil nad výkopem. Doleležela skvěle zachovaná kostra trpasličího pinče.

A tu se Bill rozesmál. Smál se tak, že musel usednout na okraj výkopu a po tvéři mu tekly velké slzy. Jaké vědecké hypotézy totiž mohli vymyslet ti zmutovaní potomci psů při průzkumu londýnského hřbitova svých předků?

Uplynula dlouhá chvíle, než zvedl zrak. Gavova zlatá hříva mu zakrývala slunce.

"Mohu sestát vaším přítelem?" otázal se člověk.

Z polského originálu přeložil

Pavel Weigel

VÁCLAV KAJOCH

VÝHLEDY A AUTOŘI současné "science-fiction"
/tzv. "západní" větve/

/dokončení/

Závěrem lze říci, že tvorba "západní" sci-fi v současné době nabyla takového rozsahu, že ji nakladatelství nestačí pomalu ani vydávat. Vznikají různé týdeníky a měsíčníky, které obsahují - mnohdy na pokračování - celou záplavu lepších či horších vědecko-fantastických povídek. Tak například ASTOUNDING STORIES se v USA prodává asi 100 000 výtisků každého čísla, AMAZING STORIES /patří k nejstaršímu časopisu tohoto druhu, protože jeho první číslo vydal zmíněný už Hugo Gernsback v roce 1926/, dosahující nákladu 50 000 výtisků, THE MAGAZIN OF FANTASY AND SCIENCE FICTION a GALAXY SCIENCE FICTION rozšiřují jen na území USA kolem 125 000 výtisků. Jsou to, jak vidíme, čísla obrovská; a je současně jasné, že by nemohly vycházet, kdyby je čtenáři nekupovali a nečetli. Podobné časopisy vycházejí i v jiných zemích - například ve Francii FICTION.

Přes překvapivě neobratnou a nevylézavou výtvarnou a vůbec grafickou stránkou mají tyto časopisy literárně poměrně vysokou úroveň a jejich zásluhou přicházejí ke slovu i takoví autoři sci-fi,

kteří by se jinak těžko uplatnili. Protože i na západě - ba snad tam ještě víc než u nás - je zvykem nakladatelství sázet na "jistého koně", tj. na mezi čtenáři úspěšného a žádaného autora.

Žepak sci-fi proniká i do jiných uměleckých oborů, třebas i na území divadla a hudby, o tom svědčí například vynikající sci-fi opera zpracovaná podle kosmické básně švédského autora Harryho M a r t i n s s o n a ANIARA. To spíše film zůstává trochu pozadu, jednak proto, že stále ještě v něm převažuje poněkud pohrdavé hledisko, které spatřuje v tomto oboru pouze zdroj laciné zábavy, jednak proto, že vědeckofanatstické kulisy a zařízení působí v realitě filmu na diváka směšně.

Když pomineme krváky a pseudo sci-fi v podobě různých comics, je u "západní" sci-fi stále zřetelnější odklon od chmurného pesimismu a od "hrůzy pro hrůzu". Rovněž nabývá na síle výrazně protikolonialistické smýšlení, jak se projevuje v poměru pozemšťanů k obyvatelům jiných planet, ubývá Wellsovských příšer a Lovecraftovských nelidských superbytostí a přibývá přívětivějších "aliens" - jinoplanetníků, cizinců z prostoru - kteří lidstvu všemožně pomáhají. Je to vidět i při porovnávání typů hrdinů, kteréstaví scifi proti sobě - na jedné straně často vidíme nelidské a ziskuchtivé byznysmeny a generály, na druhé ušlechtilé vědce. Pojem šíleného a vraždychtivého vědce z dob minula ve sci-fi téměř vymizel.

A také stále zřetelněji přestávají hrát svou roli díla, která mají hodnotu jen vědeckotechnicky popularizační; naopak převažují povídky či romány, které sestávají prostředkem společenské kritiky nebo satiry.

Jako poslední výrazný typ dnešní "západní" sci-fi nalézáme téměř jednotné zamítnutí války v jakémkoliv aspektu. A pesimismus, který líčí zkázu lidstva po nukleárním konfliktu nebo následky záření, je v tomto smyslu nikoli bezvýchodný, ale spíše varovně vztyčený ukazováčkem než dolů obráceným palcem beznaděje a zoufalství.

A to je důvod, proč není nad současnou tzv. "západní" sci-fi příliš věšet hlavu.

/ tato série článku byla přetištěna z VTM 1967, č.17-25/

SPIKY KONTAKTU

N O V I N K A F I R M Y S E K A Y

Hlas z reproduktoru na chodbě oznámil: "další prosím. Vstupte do dveří dvacet čtyři."

Morita vstal. Aniž otevřel ústa, řekl téměř šeptem:

"Už to začíná, šéfe."

V zubu moudrosti měl zabudovaný miniaturní mikrofon. Ve vlasech, za pravým uchem, měl ukrytý stejně řešený přijímač.

"Drž se!" ozval se z něj hlas šéfa - vedoucího sekretariátu firmy na elektronická zařízení. V této chvíli se nacházel v budově naproti továrně. Tam, ve třetím patře, si na čas pronajal byt.

Morita se napnul jako při skoku do vody a přešel práh pokoje, na jehož dveřích visela tabulka s nápisem "Zkušební místnost."

Vstoupil do oslnivě bílého pokoje. Jiskřily tu kovové součástky jakýchsi složitých zařízení. U stolu seděl zkoušející, vedle něj pomocník a sestra, všichni v bílých pláštích.

"Hajaši Tošijuka," přečetl examinátor poté, co nahlédl do dotazníku. "Dvacet sedm let, svobodný, bez blízkých příbuzných...Souhlasí?"

"Ano," přikývl Morita.

Každé jeho slovo okamžitě slyšel i šéf. Citlivý mikrofon zachytával slova nejen vyřčené nahlas, ale dokonce i nejmenší pohyby hlasivek. Díky tomu se mohli bez problémů dorozumívat. Nejprve odpověděl na několik prostých otázek, potom mu na hlavu nasadili věc, která byla spojena s jakýmsi přístrojem. Morita si rychledomyslel, že se jedná o test inteligence. Chtěl, aby výsledek nebyl příliš dobrý. Při zkouškách tohoto typu byla nejlepší vizitkou průměrnost.

"Dobrá," řekl zkoušející. "Přejdeme k další."

"To je něco nového," uslyšel Morita šéfův hlas. "Nenapadá tě, co to zase vymysleli?"

"Nemám nejmenší tušení. Připojují mi k zápěstí nějaké dráty."

"Co když je to detektor lži?" V šéfově hlase byl cítit neklid. "Jenom aby tě neodhalili."

"Ale... to ne. Nějak to vydržím. Jestli bude třeba, zhypnotizuji se. Nebojte se, šéfe... Momentíček... to je něco úplně jiného... to není detektor lži..."

"Hotovo," řekl zkoušející.

Vedoucí sekretariátu napjatě poslouchal a čas od času pohlédl z okna směrem k tovární budově. Náhle se ve sluchátkách ozval šílený křik. Myslel, že mu prasknou bubínky. Potom všechnu utichlo. Spojení s Moritou bylo přerušeno.

"Výdrž na elektrický šok," řekl bezbarvým hlasem lékař. "Probírá se rychle, součinitel probuzení... sedm. Výborný výsledek. Má zdravý organismus."

Moritou zmítaly křeče, bolestí zatínal zuby. Elektrický šok byl velmi silný. Koutkem oka pohlédl na svá zápěstí sestopami popálenin. Sestra mu dala injekci. Bolest pomalu přecházela, svaly se uvolnily a už se cítil lépe.

"Uspěl jste ve všech zkouškách," řekl lékař. "Zbývá nám už jen podepsat smlouvu. Podepiště to tady... a tady."

Moritovi se točila hlava, před očima mu vířila zelená a červená kola. Těžce se zvedl, přešel ke stolu a prohlížel si papíry. Smlouva nadobu určitou mezi společností Sekay a dělníkem tím a tím. Pracovní smlouva s velkým množstvím částí, podčástí, podle níž se zavazuje vykonávat to a to...

"Jako by nestačila ta hromada papírů a idiotských otázek a teď tohle!" řekl Morita hlasem neslyšitelným pro okolí.

"Vydrž, příteli," ozval se šéf. "To jeteprv začátek. Jak bych to jen řekl... plody naší práce teprve dozrávají..."

Přestože nemohl stále ovládnout své ztuhlé prsty, vstal a podepsal.

- - - - -

No a teď, co se událo zhruba o měsíc dříve. Ve zvláštní místnosti v 51. patře budovy firmy International /elektronická technika/ se setkali dva lidé. Místnost byla spojena přímým výtahem s kabinetem ředitele firmy. Kromě dveří vedoucích do výtahu zde byly také jiné, skryté vchody. Díky nim mohl ředitel přijímat návštěvy, aniž by je kdokoliv viděl.

U stolu seděl ředitel a podával Moritovi letecký snímek.

"Podívejte se na tohle, celkový pohled na budovy společnosti Sekay. Ta velká, černá budova bez oken uprostřed, byla postavena teprve před třemi měsíci a má evidenční číslo sedm."

"A co tam vyrábějí?"

"Kdybychom to věděli, neseděl byste tu se mnou!" ředitel pozvedl hlas.

Morita se sotva znatelně usmál, což ředitele úplně vyvedlo z míry.

"Kdo jste? Eso průmyslové špionáže, jak se sám nazýváte, nebo jenom tupý osel? Vy se ptáte mě, co vyrábí společnost Sekay v přísně střeženém objektu? Zjistit to, to je vaše starost!"

"Předpokládáme, že víte, jak to chodí u Sekaye," odpověděl klidně Morita. "Celý výrobní proces je udržován v přísném utajení. V konspiraci jsou bez konkurence, prostě jedničky. Krátce řečeno, jsou protivníky hodnými naší firmy!"

"O peníze nám nejde," zamumlal ředitel, který se mezitím uklidnil. Vyndal šekovou knížku. "Řekněte si, kolik chcete... Vaším úkolem je zjistit, co zkoumají v objektu číslo sedm. Nepárejte se s nimi, účel světí prostředky. To vás ale nemusím učit, že?"

"Suma je to hezká, ale ne dostatečná," pokračoval Morita, když pohlédl koutkem oka na šek. "Když úkol splním, ztrojnásobíte ji. A kromě toho mám ještě jednu podmínku. Chtěl bych dostat stálou práci u vaší firmy. To bude to nejlepší. Víte, už mám dost toho každodenního rizika. Mnoho mých přátel, mladých a plných energie, už nikdy nebude mluvit se šéfem kterékoli firmy. Neštastně zahynuli při plnění svého úkolu."

Ředitel se zamyslel, pak přikývnul.

"Dobrá, souhlasím. Až splníte úkol, dostanete nějakou práci. Akdyby se stalo něco neočekávaného a ... budete... no...neschopen práce, naše firma se zavěže vyplácet vám odškodnění až do smrti."

Otevřely se tajné dveře a z nich vyšel vedoucí sekretariátu Šimuro. Poté, co se uklonil řediteli a lehce pokynul Moritovi, řekl:

"Chtěl bych vás upozornit, že budete pracovat pod mým přímým vedením. A kromě toho," usmál se," budu, lze-li to tak říci, prostředníkem mezivámi a panem ředitelem."

Morita se usmál. Jeho oči vyzývavě zazářily. "Tak tedy, vy si berete dozorce... Nemám rád, když ke mně lidé nemají důvěru."

"Ale pánové, tady přece nejde o nedostatek důvěry!" ředitel na oba muže pohlédl s těžce ukrývaným úsměškem. "Dejte se do práce, Morito."

International a Sekay byly dvěma nejsilnějšími výrobci elektronických zařízení. Byly dost neobvyklým příkladem - většinou je nejsilnější jen jedna firma. Ale už tomu tak bylo, jejich kapitál i produkční schopnosti byly více méně stejné. I trh byl rozdělen stejnoměrně. Produkce firmy International, počínaje malými elektrickými

lampičkami až po vybavení atomových reaktorů, byla jako dvojče podobné výrobkům firmy Sekay. Obě dvě měly stejné slovo ve sféře financí i průmyslu. O otevřené válce nebylo ještě možné mluvit, bitevní linie byla zatím důsledně skryta. Boj plápolal jen u novinek.

"Nejdůležitějším výrobním artiklem současnosti jsou zdokonalené elektronické automaty. Děláme, co můžeme, ale náš protivník nespí," vysvětloval vedoucí sekretariátu. "Podle mne v sedmém pavilonu zkoumají právě tuto oblast."

"Jestli tomu dobře rozumím, firma International provádí také podobné výzkumy."

"no... dalo by se to tak říci." Vedoucí sekretariátu byl trochu překvapen otázkou a s nevolí se obrátil na Moritu: "Prostě a jasně, obě firmy dosáhly horní hranice dokonalosti. Konkurenční snižování cen je také na dolním prahu a před námi je rozhodující chvíle - buď my, nebo oni! Východisko je jen jedno, přijít na trh s novým výrobkem, který předběhne protivníka."

"Co například?"

"Univerzální automatický robot. Takový stroj, který by mohl dělat absolutně všechno!"

Morita pokrčil rameny. "To bude určitě drahá hračka! A to její cena nepostraší potenciální kupce?"

"V tom to všechno vězí. Vedeme výzkumy směrem k co největšímu snížení cen a soupeři nás asi trochu předběhli. Určitě ne bezdůvodně postavili sedmý pavilon, do kterého se nedostane ani myš. Právě tam se rodí nový, levný pracovní proces..."

Morita si zamyšleně třel špičku nosu.

"Čím začneme?" otázal se Simura.

"Nesmíme pospíchat," odvětil Morita. "Spěchem můžeme vše jen pokazit. Budeme pracovat přímo v jámě lvové. Vše si musíme důkladně promyslet a zvážit. Nejdrobnější klopýtnutí - a naše pátrání povede nesprávným směrem. U konkurence nesedí blbci, také mají dobrý čich... a v tom případě se můžeme rozloučit s rozluštěním záhady."

- - - - -

Situace byla ještě složitější, než čekali. Když přijeli do města, ve kterém byla centrála firmy Sekay, setkali se zde s překážkou, která vypadal nepřekonatelně. Neuvěřitelná kontrola, informační služba firmy pracovala s přesností automatu a rychlostí blesku. Celé město bylo jednou velkousítí tajných agentů, kteří byli u společnosti zaměstnání jako administrativní pracovníci.

Asi všechna malá, provinční městečka, kde sídlí velké společnosti, jsou jen jejich přívěskem. Tak tomu bylo i zde. Městečko bylo jen lénem firmy: 99% rozpočtu města zabezpečovaly firemní daně, 70% obyvatel byli dělníci nebo úředníci formy a jejich rodiny, zbylých 30% byli obchodníci, kteří zásobovali město i továrnu různými výrobky. Sekay obhospodařovala a financovala stavbu silnic, plynovodu, vedla městskou policii i požárníky a dokonce vydržovala i dvě tři bandy chuligánů. Jenom blázen mohl vyzvídat v tomto malém a pevném státečku. Dobře placení zaměstnanci si vážili svých míst a neměli tedy nejmenší chut vyzrazovat neznámým nějaké tajemství.

Speciální oddělení firmy bylo okamžitě informováno o všech podezřelých individuích, kteří se objevili ve městě nebo jeho okolí.

Rozlehlé území, na kterém se rozkládala vlastní továrna, mělo několik tisíc čtverečních metrů, pavilon sedm byl obklopen ostatními budovami a nalézal se v jejím úplném středu. Továrna byla obehnána vysokým plotem, v jehož blízkosti nebyl ani jedenstrom, ba ani kopeček, ze kterého by ji bylo možné přehlédnout celou.

Morita a Šimura s příjezdem do města nespěchali. Čekali. Příležitost se jim naskytla, když k němu směřovala skupina obchodníků.

Připojili se k ní. Ve městě si pronajali nevelký byt a nad ním rozvěsili reklamní balonky, v nichž byly miniaturní kamery s teleobjektivy nasměrované na pavilón číslo sedm. V jednom z jejich nákladních vozů byly maskované televizní monitory a oba se bez přestávky střídali před jejich obrazovkami.

Doufali, že jim šťastné náhoda umožní spatřit, jaký materiál je dovážen do pavilonu. To by byl první krok k rozluštění záhady.

V průběhu několika dní ale do vešlo jen pět lidí, z nichž jeden vezl vozík. Nešlo rozeznat, co na něm je.

"Podívej," poznamenal najednou Morita, který pozorně sledoval záznam. "To je zajímavý záběr. Vítr to trochu nadzvedl... Co to jenom může být?"

"Zvětšíme to," doporučil Šimura.

Ale zvětšený záběr jim přinesl jen zklamání.

"To je hloupost!" zareagovali oba nahlas.

"Hergot," procedil mezi zuby Šimura. "Čtyři dny tu trčet jenom proto, abychom uviděli přepravku naplněnou vědry..."

"Na co potřebují tolik věder?" zapřemýšlel Morita. "A co když jsou částí nejmodernějších elktronických automatů?"

"Neplácej nesmysly," uzemnil ho šéf. "Asi tam právě dělají generální úklid, nebo něco podobného..."

"No to určitě! Úklid! Myslíš, že si ti "čistomani" připravili pro každé smítko jedno vědro?" vrátil mu to Morita. "Poslyš, a co když ta vědra jsou ze speciální hmoty nepropouštějící vzduch! Vědra nachemikálie, nebo tak nějak..."

Ale vědra byla ta nejobyčejnější, jaká jen mohou být. Podařilo se jim to zjistit u místního obchodníka. Morita s ním ztratil celé dvě hodiny při srdečné diskusi. Vědra, která po stovkách ležela v jeho skladě, se najednou stala výhodným artiklem. Po skončení stavby pavilonu po nich stoupla poptávka, a tak si v poslední době nenaříkal. To bylo všechno, co se jim podařilo zjistit. Snažit se vytáhnout něco z pracovníků firmy nemělo smysl, tajemství svých chlebodárců by stejně neprozradili. Firma Sekay dokázala přesvědčit své zaměstnance, aby drželi jazyk za zuby.

"A co teď," zareagoval na zprávu Šimura. Jeho trpělivost byla u konce. "Oznámíme řediteli, že v sedmém pavilonu vyrábějí vědra?"

"Jen se nerozčiluj, my už si něco vymyslíme..." Morita přemýšlel. "Asi nám nezbude nic jiného, než se dostat až dovnitř..."

"Ale jak?" nedůvěřivě podotkl šéf. "Ředitel to už nemůže vydržet. Tobě to může být jedno, ty nejsi vázán firmou, ale já to odnesu."

"To je mi líto. "

Morita si zatím prohlížel fotografii sedmičky. Obrovská šedá budova bez oken obklopena ostnatým drátem. Strážní se zbraněmi v rukou u vchodu...Jediný pohled mu úplně stačil, aby se vzdal.

Přesto k nim nějaké informace pronikly. Pravda, byly jen mlhavé a neměly nic společného s hlavním problémem, ale... Vše, co bylo spojeno s pavilonem, bylo obklopeno přísným mlčením. Přístup k informacím měli jen nejvyšší představitelé firmy. V průběh stavby sem bylo dovezeno jen malé množství věcí. Najatí dělníci byli jen "zvenčí" a dnes byli vlastně dobrovolnými vězni, zavázali se, že ve zdech sedmého pavilonu zůstanou až do chvíle, kdy bude práce skončena a nový výrobek se objeví na trhu.

Morita si lámal hlavu tím, jak firma získává pracovní síly, co to vlastně znamená "zvenčí". Možná, že sem přesunují zručné pracovníky ze sesterských závodů firmy z jiných měst...

Až jednou přišel Šimura rudý vzteky:

"Duměš a duměš, odkud berou dělníky. Sedni si, ať neupadneš! Podařilo se mi něco vyčenichat: Berou lidi jen tak, z ulice, chápeš to?"

"Nechce se mi tomu věřit... Ve městě o tom nikdo neví..."

"Jak by taky mohli. Sekay se drží v ústraní. Zabývá se tím jedna firma-prostředník. Verbují mezi mladými, svobodnými a osamělými. Luxusní podmínky..."

"Takže to je jediná možnost, jak se tam dostat. A já se tam dostanu!" V Moritových očích se zablýsklo.

"Jak budeme udržovat spojení?" zeptal se Šimura. Pak všechno důkladně promysleli. Dělníci žili v podmínkách div ne vězenských. Svobodní málokdy utíkají. Platí jim dobře, tak proč by nevydrželi několik měsíců osamoceni. A i kdyby byl mezi nimi špeh, nebude mít příležitost předat zprávy.

"Spojení, to je hračka," Moritastisknul rty. "Jenom jedno se mi zdá podezřelé. Proč přijímají jen svobodné, bez blízkých příbuzných? Že by práce byla tak nebezpečná?"

- - - - - -

"Za chvíli vstoupím do sedmého pavilonu," zašeptal Morita. "Dělníci odjinud se na mě koukají nějak divně..."

"Závidí," ozval se šéfův hlas. "Vždyt vědí, že práce v sedmičce ti zabezpečí spokojený život až do smrti!"

"To není závist. Spíš naopak... tak se vyprovázejí umírající." V Moritově hlase bylo cítit strach.

"Drž se!"

"Vcházím dovnitř. Je tu nějaký muž, chce něco říct... Poslouchej." Morita otevřel ústa.

"Před vámi leží experimentální pavilon, ve kterém jsou prováděny výzkumné práce nad novým výrobkem. Osud naší firmy na této novince úzce závisí. Upozorňuji vás, že práce není lehká, ale každý dělník, který dobře pracuje, dostává denně prémie. Po vypršení smlouvy odtud lidé vycházejí jako boháči. Už nemusí pracovat, aby si zajistili peníze naskývu chleba."

"Slyšel jsi?" zeptal se Morita. "Když vedení nabízí zajištění na celý život, znamená to, že ta věc není tak úplně legální. Řekni šéfovi, že chci dvojnásobný honorář."

"Neblázni," křikl Šimura.

"Dobrá, dobrá, jen jsem si tak zažertoval."

".... jste samozřejmě povinní zachovat absolutní diskrétnost," pokračoval přednášející, "přijímat připomínky vedoucích, nenarušovat disciplinu a bez výjimky se podřídit našemu řádu..."

"Brána se otevřela, vcházím dovnitř." MOritův hlas přicházel zdaleka, byl tichý. Asi vešel dovnitř.

"Pouštím se do práce..."

V Šimurových sluchátkách se rozlehl rachot, v sedmém pavilonu zazvonil zvonek.

"Co je to za práci?" zeptal se z těžce ovládaným vzrušením.

"Nevím, jsem v malém čtvercovém pokoji. Je úplně prázdný. Jsem tu sám, jenom dva pásy a nic víc. Na stropě je kamera, určitě sledují dělníky."

V Šimurových sluchátkách se opět ozval rachot a pak tlumený hlas, asi z firemního rozhlasu.

"Čísla dvacet dva, dvacet tři, dvacet čtyři, dvacet pět! Budete přenášet chemikálie z bílého na červený pás. Krátké zazvonění - připravit, dlouhé - do práce! Nerozlévejte směs!"

Ozvaly se dvě zazvonění - nejprve krátké, pak dlouhé. Potom se rozlehl šum pohybujícího se transportéru. Náhle Šimura zaslechl Moritův výkřik:

"Vědra!"

"Vědra?" otázal se a přitisknul mikrofon až k ústům. "Ta, která jsme už viděli?"

"Ano, přijíždějí ke mně na běžícím pásu jedno za druhým..."

"Co je uvnitř?"

"Nevím, nějaké směs, průzračná jako voda. Bez zápachu... Pokusím se odebrat vzorek..."

"Dvacet čtyři!" ozvalo se z megafonu. "Rozlieš směs, opatrněji!"

'Prozatím přerušuji spojení," zašeptal Morita zneklidněně. "Spojím se s tebou později."

- - - - -

"haló, haló!"

Volání se mu rozléhalo kdesi v mozku. Morita si protřel oči a podíval se na fosforeskující hodiny. Byly dvě v noci. V jeho nové ložnici bylo dusno.

"Už ses dozvěděl, jaká směs byla ve vědrech?" ozval se šéfův hlas.

"Ne, zatím se mi nepodařilo nic zjistit. Nemám ani chvíli volno. Stal jsem se chodícím automatem. Nedovolují nám ani vydechnout. Dobrou noc..."

Moritovy, který nebyl zvyklý na práci, se šíleně chtělo spát.

"Jakoupak dobrou noc!?" hlas Šimury byl rozčílený. "Sedím tu jako na trní. Vždyt už jsi tam dva týdny! Cos celou tu dobu dělal?"

"Nic." Morita se otočil na druhý bok. "Už jsem ti přece říkal, že pracujeme jako otroci, každý ve vlastní cele. Nesmíme se spolu stýkat. Celý výrobní proces je rozdroben na tisíc malých operací. Vůbec nevím, co z toho nakonec bude."

"To je opravdu chytře vymyšlené. Ale to nám jen ztěžuje úkol. Budeš si z těmi vědry hrát ještě dlouho, nebo máš šanci, že tě přiděli k něčemu jinému?"

"Zítra povýším," Morita nahlas zívnul, v Šimurových sluchátkách to zaznělo jako řev lva. "Všechno jde, jenom to nesmíme uspěchat... Tak ahoj, umírám touhou po spánku."

"Poslyš."

"Jdi k čertu...Chceš, abych se položil? Víš, kolik z těch, co přišli se mnou, už poslali do blázince? Spánek, to je tady jediný odpočinek!"

- - - - -

Brzy ráno už Šimura zase poslouchal.

"Číslo dvacet čtyři!" dolehlo k jeho uším. "Dnes nastupuješ do nové práce."

Vedoucí sekretariátu se snažil představit si Moritu, jak v pozoru stojí a čeká v jedné z místností sedmého pavilonu. Ty dva týdny ho asi hrozně unavily. Teď už s ním nechtěl navazovat spojení. MUsel ho vždy hrozně dlouho volat.

"Tvým úkolem bude..." pokračoval hlas, "kontrolovat materiál napravo a když na něm bude vada, přesunout ho nalevo."

Rozlehl se zvuk zvonku, stroje začaly šumět.

"Morito!" rozčileně vykřikl šéf. "Co je to za materiál?"

"Nevím, nějaké míčky..."

"Míčky...?"

"Ano... bílé... jako pingpongové..."

Šimura už nevěděl, co si má myslet. Panebože, nejdřív vědra, pak pingpongové míčky...

"Morito, neděle si ze mě legraci. K čemu by jim byly pingpongové míčky?"

Ale odpovědi se už nedočkal.

- - - - -

Po týdnu Morita zase povýšil. Konečně jeho práce připomínala něco normálního. Seděl za pultem s obrovským počtem tlačítek. Na signál zvonku nebo světla stiknul jedno z nich. Stal se jednim z

těch, kteří určovali chod běžících pásů. Pořád ale nevěděl, co se tu vyrábí.

"Dnes jsem zaslechl něco nového," řekl jednou bezbarvým hlasem, hlasem zbaveným jakýchkoliv emocí. "Šel jsem kolem zkušební laboratoře... Za dveřmi mluvili o nějaké rychlosti reakce a tak podobně."

"hmm, to je zajímavé. Nenakoukl jsi tam náhodou?"

"Neblázni. Kdybych se odvážil," Moritův hlas ztvrdnul. "Firma je přece mým..."

"Morito, co se to s tebou děje?" vykřikl zděšeně Šimura.

Poslední Moritova slova byla nějaké divné. Buď je to úskok, žert nebo se zbláznil... nevydržel. Bylo to nad jeho síly.

"Ano...jé...no,jistě..." a znovu bylo ticho. Potom řekl tím nejnormálnějším hlasem. "Jak se má ředitel? Je rozčílený?"

"Ne, v poslední době přestal dokonce nadávat. Znervoznuje mě to. Jako by říkal: pospíchej pomalu, ale myslel si úplný opak," postěžoval si Šimura. "Možná už nad námi stejně udělal kříž, co myslíš?"

"Všechno bude v pořádku," pomalu odvětil Morita. "Celou dobu povyšuji. Ještě dvakrát a dostanu se k hotovým výrobkům, nedávno jsem objevil jejich sklad."

- - - - -

Brzy byl Morita přeřazen. Měl cosi zvědat. A pak dostal ještě komplikovanější úkol. Šimura tušil, že Moritovy síly jsou u konce. Už s ním vůbec nezkoušel navazovat spojení, a když přece jen, dlouho to trvalo. Bylo vidět, že práce je opravdu úmorné. Běžící pás, řídící pult - to by i v normálních podmínkách vyčerpávalo. A k tomu ještě úplná izolace, odtržení od vnějšího světa. Z pěti dělníků, kteří nastoupili společně s ním, už čtyři odvezli. Prostě nevydrželi nervové napětí. Morita byl také na hranici vyčerpání. Šimuru to znervoznovalo, ale pomoci mu nijak nemohl.

Uplynulo dalších deset dní mlčení. Séf dnem i nocí čekal na zprávu, dokonce se sluchátky i spal... až jednou uslyšel napjatý, rozčílený Moritův hlas:

"Zítra... zítra opět povýším. Stanu se vedoucím oddělení..."

"Vedoucím oddělením?"Šimura si setřel pot z čela. Konečně nastala rozhodující chvíle.

"Ano... je to tu hrozné. Rozuměj, všichni jsou úplně vyřízeni... Ředitelství se rozhodlo dát nám jeden volný den. Dokonce si vymysleli i heslo. Každý dělá co chce. Mistr vystoupil z řady a řekl, že chápe náš oprávněný hněv i náš stav. Tak dnes, říkal, se můžete uvolnit, vybijte si svou zlost. Pojďte ke mně a bijte...Ukázalo se, že je to past. Všechny je někam odvezli, jenom já sám jsem tu zůstal. Jmenovali mne vedoucím oddělení..."

"Už spatříš ten výrobek?"

"Je to možné..." hlas měl bezbarvý a postupně se stále více ztrácel. Zdálo se, že Morita těžce dýchal. "Zítra... při přestávce na oběd..."

Příštího dne nemohl Šimura vydržet na místě. Dostal z toho horečku. Každou chvíli se díval na hodinky. Ve sluchátkách slyšel jenom praskot, šum a nějaké signály. Konečně se ozval zvonek, který oznamoval přestávku na oběd. Morita mlčel. Séf sekretariátu to nevydržel a začal sám:

"Morito, proč mlčíš?"

"To jsi ty? Slyším..." Morita sotva sípal. "Víš, ta nová práce je velmi těžká. Jsem strašně unavený..."

"Co děláš? Leť do skladu a podívej se na ty zatracené výrobky!" Šimura si pořád poposedával. "Morito, slyšíš? Hned běž do skladu!"

Zdálo se, že se zvedl. Ve sluchátkách bylo slyšet těžké kroky.

"No tak jdi! Jdi už! Do skladu! No tak, Morito." Šimura to po-

řád opakoval, jako hypnotizér, který chce přesvědčit těžce nemocného.

"Jsem... jsem před skladem..." Moritův hlas byl prázdný, jako by to procedil skrz zuby. "Dveře nejsou zavřené..."

"tak je otevři... a co nejrychleji..." Šimura polknul a otřel si spocené dlaně. "No tak, už se podívej dovnitř!"

"Ne... nemohu..." v Moritově hlasu bylo slyšet vzlyky. "Nemohu... nemám odvahu... Vždyt jsem... jsem... zaměstnancem firmy Sekay..."

"Blbče! To tě mám teď učit, co dělat?" šéf sekretariátu křičel tak, až jemu samotnému zvonilo v uších. "Zbláznil ses, nebo co? No tak. Chlapče, vzmuž se! Uvědom si, kdo jsi! Jsi agent, průmyslová špionáž. Podepsals smlouvu se společností International. Rozuměls? Tak už co nejrychleji otevři ty dveře!"

Uplynuly asi dvě minuty. Ozval se zvuk otevíraných dveří. Bylo slyšet těžký Moritův dech.

"Tak co tam je? No tak, co to jsou za výrobky?" šéf sekretariátu se změnil v jedno velké ucho.

"jasně...." odvětil konečně Morita. Ani vzdálenost, ani rachot nepřehlušily jeho hlas ve kterém zaznívál překvapený ton. "Tak teď jsem pochopil, co vyrobili v sedmém pavilonu..."

Rozlehlo se zvonění. Obědová přestávka skončila. Morita umlkl. Dveře zaskřípěly. Ozvaly se kroky...

"Morito, Morito! Už jsi vyšel?" křičel Šimura. "Kam jsi odešel? Kde jsi? Ve své místnosti? Ty idiote, vždyt jsi mi nic nevysvětlil! Odpověz, Morito! Přikazuji ti to!"

Neodpověděl. Spojení bylo přerušeno.

- - - - -

"Vážení přátelé, velmi se vám omlouváme za tak dlouhé zdržení, ozvalo se v sále. Hlas mladé hlasatelky byl neobyčejně melodický, "Předvedeme vám naší novinku... nový výrobek firmy Sekay..."

Rozlehly se fanfáry. Reditel Sekaye vyšel na tribunu. V jeho očích se zračilo vítězství. Celá jeho postava to vítězství symbolizovala. Sálem elegantního hotelu se rozléhal šum. Ozval se potlesk, nejprve slabý, potom srdečnější a nakonec hřmící a přehlušující jakékoliv zvuky. Mezi přítomnými byl i ředitel firmy International. Za jeho zády se pohybovala bledá mátoha - jeho šéf sekretariátu-Šimura - zničený neúspěchem. Reditel Sekaye zatáhnul za provázek a závěs zakrývající řadu jednotných krabic, se roztáhl. Přítomní ztuhli.

"Pánové," ozval se hluboký hlas hlasatelky. "Toto je nový model naší firmy. Před sebou vidíte homo roboty, serie GR-1. Po několikaletých experimentech naplněných tvrdou prací, vymyslela firma Sekay úplně novou technologii výroby těchto robotoobratlovců. Můžete je použít v jakémkoliv oboru lidské činnosti. Homo roboti pracují s dokonalostí a jednoduchostí stroje, ale i s opravdovou lidskou fantazií. Jejich energetická spotřeba je třetinové oproti vám již známým kancelářským robotům. Povšimněte si také, prosím, estetického designu těchto chlapců..."

V otevřených přepravkách seděli mladí lidé, pěkně, ba dokonce elegantně oblečeni, ale s obličeji beze stopy jakéhokoliv výrazu. Na jejich prsou byla obchodní značka firmy Sekay. Rozlehl se zvuk zvonku. Mladí lidé vyskočili z krabic, doběhli k psacím a počítacím strojům. Ozval se tlukot kláves. Homo roboti pracovali jako blesk. Celý sál se otřásal potleskem.

Šimura, celý skrčený a s hlavou mezi rameny, přišel k řediteli firmy International.

"Pane řediteli," zakoktal se, "já...já...ani nevím, co na to říct. Prosím, pochopte mne. Těžko prožívám to, co se stalo. Asi to

bude těžké vysvětlit... ale... ale kdo by to byl čekal. Já jsem se... samozřejmě domníval, že v sedmém pavilonu vyrábějí cosi opravdu originálního a zajímavého... ale něco takového mně vůbec nenapadlo."

Ředitel si pohrdavě odfrkl.

"Nic si z toho neděl-te, Šimuro," odvětil ledovým tónem. "konkurence nás předběhla, ale jen o krůček. Asi tak za měsíc vypustí naše firma na trh přesně stejný výrobek."

"Jak to?" zarazil se Šimura. "To... to je pravda?... Ale...jak to? Vždyt o ničem nevím! Nikdo mi nic neřekl!"

Ředitel Internationalu se beze slova otočil směrem k jednomu z homo robotů. Když se na něj Šimura zadíval, strnul a pak ho polil studený pot.

U elektronického počítacího stroje seděl Morita a s neuvěřitelnou rychlostí počítal. Na jeho zádech visela tabulka s nápisem: PRODÁNO.

"Ano, to je Morita," jakoby mimochodem prohodil ředitel. "Eso průmyslové špiónáže udělalo dobrou kariéru, že? Podle mého by měl být spokojen. Špioni končí většinou hůř. A já dodržím slovo. Koupil jsem ho a tím jsem mu zajistil práci na celý zbytek života."

"Vy jste ho koupil?" zbledl šéf sekretariátu. Pak zase zrudnul. "Budete ho obsluhovat sám?"

"Ano, chci z něho udělat šéfa sekretariátu..."

"A... a co já?" Šimura se opřel o stěnu. Zdálo se mu, že to vše je jen příšerný sen. "Byl jsem degradován? Anebo mne přeřadíte do nějakého provinčního závodu za nesplnění úkolu?"

"Degradace? Změna pracoviště? Ale kdepak, můj milý. Prostě vás propustíme," ředitel otcovsky poplácával po rameni homo robota, který se dříve jmenoval Morita - a dnes GR-1. "Ten kluk se nám bude hodit víc. At tak či onak, určitě nebude prodávat nás a naše obchody konkurenci. Tak jako vy!"

"Pane řediteli, jak si jen můžete myslet," Šimura zezelenal. "Přísahám, že bych nikdy..."

"Nemusíte se zapřísahat, příteli. Nerozšiřujte seznam svých hříchů i o lež. Vím, že jste pracoval pro obě strany - pro nás i pro konkurenci, Předpokládám, že ani Morita se do sedmého pavilonu nedostal náhodou. Vedení firmy Sekay bylo určitě upozorněno...díky vám. Prostě řečeno, připravil jste si ústupovou cestičku. Kdyby se vám nepodařilo splnit úkol, přešel byste ke konkurenci. V případě úspěchu jste chtěl dosáhnout triumfu u nás v Internationalu. Ale nevěděl jste o homo robotech a tak jste se přepočítal. Po pravdě řečeno, už dlouhou dobu jsem vás považoval za muže dvou tváří. Proto jsem vás raději vyslal s Moritou... abyste od našich tajemství byl co nejdál. Byli jsme klidnější..."

Ředitel se ještě jednou otočil k třesoucímu se, jako nedozrálé jablko zelenému Šimurovi a pohrdavě na něj pohlédl.

"Jste volný," řekl s posměchem ve tváři. "Můžete jít, kam chcete. Jo kdybyste chtěl, můžete si u nás udělat takový test, a jestli uspějete, odvedeme vás do našeho tajného pavilonu... I když, podle mého, z takového blbce jako jste vy by dobrý homo robot určitě nebyl."

přeložil Jaroslav Olša,jr.

HOSTI Z BRAZILIE

film - film - film - film- film - film - film - film - film

Originální název:	The Boys From Brasil
Země vzniku:	USA,1978
Kamera:	Henri Decae
Scénář:	Kenneth Ross, Heywood Gould
Režie:	Franklin J. Schaffner
Hrají:	Lawrence Olivier, James Mason, Gregory Peck, Denholm Elliott, Lilli Palmerová, Jeremy Black /dětské čtyřrole/, Bruno Ganz aj.

Mladý muž, jménem Barry Kohler, židovského původu, pátrá na vlastní pěst v Paraguayi po nacistických válečných zločincích. Zjistí neobvyklou aktivitu některých skrývajících se nacistů - něco se chystá.

Kohler pracuje sám. Tak jako jeho velký vzor - Ezra Lieberman, proslavený "lovec nacistů". Právě Liebermana se rozhodne Kohler informovat. Telefonuje mu do bytu do Vídně. Ale Lieberman Kohlerovu činnost silně podcenuje: to přece ví každé malé dítě, že v Paraguayi se skrývají bývalí Hitlerovi pomahači; mladíku, všeho nechte, sbalte kufry a rychle zpátky domů.

Houževnatý Kohler se však nevzdává. Darováním tranzistoráku si získá pomocníka - malého domorodého chlapce, děvečku pro všechno v domě pana Günthera, v domě, kde se má zakrátko uskutečnit důležitá schůzka. Amatérsky vyrobené odposlouchávací zařízení není pro chlapce problém do domu umístit. Sám Kohler večer před schůzkou vnikne do zahrady a s radiomagnetofonem je připraven zachytit a nahrát průběh jednání.

A ve vile jde opravdu o hodně. Iniciátorem schůzky je totiž nechvalně známý dr. Mengele, který ji sjednal ve spolupráci s tzv. Organizací bojových druhů; toto sdružení dodalo na setkání šest spolehlivých a fašismu oddaných lidí, jež si Mengele objednal.

Mengele vysvětluje. V příštích dvou a půl letech musí zemřít 94 mužů ve věku 65 let, musí zemřít v zájmu zachování árijské rasy a jejich odvěké říše. Na pochopitelné námitky / proč zabíjet obyčejné úředníčky?/ reaguje nesmlouvavě / o rozkazech se nediskutuje!/. Nic víc blíže nevysvětluje, účastníci akce pouze obdrží seznamy lidí, které mají likvidovat, seznamy s přesným popisem místa a datem, kdy se má uskutečnit "neštastná náhoda".

Kohler vše poslouchá s otevřenými ústy. Dr. Mengele! A takovýto plán! To bude Lieberman koukat!

Najednou Kohler nic neslyší. Pak lomoz a hluk obraceného nábytku. Nacisté přišli na to, že jsou odposlouchávání. Domorodý chlapec měl totiž z rádia takovou radost, že ho poslouchal, kde mohl. S vytaženou anténou chytal ty nejlákavější pořady. Také v době konání schůzky. Seděl na schodech zadního traktu vily a prožívá krásné chvíle s temperamentní jihoamerickou hudbou. Kolemjdoucí strážný, bdící nad bezpečností jednajících, zavadil o vytaženou anténu a změnil směr příjmu. Z reproduktoru se ozval Mengeleho hlas. Strážný zodpovědně a rychle informoval své pány.

Kohler neváhá. Utíká ze zahrady a svou dodávkou rychle odjíždí do hotelového pokoje. Zvedá telefon a objednává blesk ové spojení s Vídní. Lieberman je hrubě ironický: to mně budíte ve tři hodiny v

noci kvůli tomu, že Mengele je v Paraguayi?

Kohler se ale nedá. Řekne Liebermanovi vše, co vyslechl a na důkaz svých slov pouští do sluchátka nahranou kazetu. Avšak víc než Mengeleho slova na přivítanou shromážděným Lieberman neslyší. Náskok Kohlera totiž nebyl velký a Mengele je zatraceně chytrý protivník; donutit chlapce vypovídat nebylo těžké. Stejně tak likvidace obou nevítaných svědků nepřidala otřelým zabijákům na svědomí tmavší odstín.

V hotelovém pokoji Mengele registruje, že Kohler někomu volal. Zvedá upuštěné sluchátko, ale mlčí. Lieberman mlčí také, avšak podvědomě cítí, že na druhé straně oceánu se u telefonu usadila nenávist. Kohlerovy informace nebyly zdaleka tak přesvědčivé, jako tento pocit.

Se svou sestrou Esther rozjíždí Ezra Lieberman usilovné pátrání. Jsou sami; ale to je jejich styl i úmysl. Nemají dostatek finančních prostředků; to je, bohužel, holá realita, existující tentokrát bez jejich souhlasu. Disponují však odhodláním, vytrvalostí a houževnatostí - a také nepříjemnými vzpomínkami na vyhlazovací tábory.

Lieberman jde za svým přítelem z agentury Reuter, Sidney Beynonem, a žádá ho o pomoc. Beynon se na starce dívá dost pochybovačně, a tak Lieberman musí operovat s palcovými titulky, které obstarával v minulosti, třeba při úspěšné honbě za Fredou Maloneyovou, dozorkyní koncentračního tábora. Nakonec tedy Beynon se spoluprací souhlasí - slibuje shromažďovat novinové výstřižky o náhodných úmrtích pětašedesátiletých úředníčků z celého světa.

Zatím ani Lieberman, ani Beynon, ani divák / ba dokonce ani Mengeleho exekutoři/ netuší, co je podstatou plánu šíleného"doktora".

První"neštastné náhody" se uskutečnily. Divák je konkrétně svědkem zabití alkoholika Doringa pod koly automobilu najatého zabijáka.

V souvislosti s tím přicházejí i první novinové výstřižky. Je jich samozřejmě nepoměrně více než Mengelem zinstruovaných umrtí; Lieberman musí velice pečlivě vybírat.

První návštěva patří paní Doringové. Ta nad smrtí svého muže příliš netruchlí. Snatek s omnohosterším mužem neznamenal pro mladou ženu takové terno, o jakém snila; navíc Doring bil a utlačoval jejího jediného předrahého synka Ericha. Erich je asi čtrnáctiletý matkou silně rozmazlovaný chlapec, "čistého árijského" vzhledu: černé vlasy, jasně modré oči - ale frackovité vystupování.

V hlubokých jihoamerických pralesích je skryta Mengeleho rezidence. Jediný způsob dopravy - letadlem, přistávací plocha - hladina řeky tekoucí kolem. Služebnictvo - domorodé, na všech jsou znatelné stopy Mengeleho nelidských genetických pokusů / jihoameričan s jasně modrýma očima, zcela zdrogovaná žena, trhaně se pohybující muž s méněcenným pohledem/. Stráže - přívrženci Mengelem podporované Čtvrté říše, dobře vyzbrojení. Přistávé letadlo s plukovníkem Seibertem. Veze dobré zprávy: počátečních pět likvidací proběhlo přesně podle plánu. Mengele si tedy může udělat první křížky do celostěnného seznamu čtyřiadevadesáti mužů. Je velice spokojen, nadšen kvalitně odvedenou"prací". Seibert jeho optimismus sdílí jen zčásti. Předsednictvo Organizace bojových druhů v čele s generálem Reuschem je znepokojena zájmem jistého Liebermana a Doringovu smrt.

Vy jste nám Liebermana zatajil - to naráží Seibert zřejmě na záležitost s Kohlerem.

A, tenhle neškodný čmuchal Lieberma - zlehčuje Mengele. Nic neví, jen se může dohadovat. Náš plán neohrozí. A jestli se ho tolik bojíte, tak ho zlikvidujte.

Nemůžeme riskovat rozruch kolem smrti známého antifašisty - Seibert je realističtější. Našemu hnutí by zvýšený zájem neprospěl, tajná Organizace bojových druhů by mohla být vyzrazena. Budeme ho dále

dále sledovat, v případě dalších komplikací akci pozastavíme.

Při návratu domů Ezru očekává Esther. Ale i překvapení. V nádražní hale jeoba zastaví jakýsi David Bennett, člen organizace Mladých židovských obránců. Chce spolupracovat; byl přítelem Barryho Kohlera, do věci je zasvěcen a o kontaktech Kohler - Lieberman ví. Tvrdohlavý a hrdý Ezra ale odmítá jakoukoliv pomoc. Chce pracovat sám. Sestra Esther však předloží argument, po kterém Lieberman rezignuje: výstřižků neúměrně přibylo, sami je nemůžeme nikdy zpracovat. Pátrací skupina se tak rozroste na celé tři osoby.

Dalším místem Liebermanových návštěv je anglická rodina zemřelého pana Curryho. Tentokrát dost truchlící manželka, nechápající důvody či motivy násilné smrti svého muže; avšak navlas stejný syn jako při předchozí návštěvě. Lieberman je šokován podobou Ericha Doringa a Jacka Corryho. Nejen vzhledovou, ale celkovou: vystupování, reakce, povýšené pohledy vůči matce. V hotelovém pokoji se potom domlouvá telefonicky s Bennettem, který ten samý den navštívil rodinu "sebevraha" Harringtona / jeho smrt z ruky mladého vykonavatele jsme svědky/.Liebermana nezajímají podrobnosti smrti, ale pozůstalí, samozřejmě hlavně děti. Ano, měl chlapce - a následuje popis. Není pochyb. Třetí, úplně stejné dítě.

První stopa. Aby vzápětí přišla druhá. Ano, přišla, neboť Liebermana navštíví v hotelu paní Curryová. Bojí se o syna. Zmínka o naprosté shodě s nějakým německým chlapcem ji znepokojila. Nechce, aby jí ho vzali. A nechápajícímu Liebermanovi objasňuje: před 14 lety byla kladně vyřízena žádost manželům Curryových o adopci dítěte. Jistá Frieda Maloneyová / ta, co jste ji našel a nechal potrestat/ nám adopci zprostředkovala a chlapce předala.

Nyní se je Lieberman jistý, že je na správné stopě. Navštěvuje Maloneyovou ve vězení, Jejímu obhájci předkládá získané písemné svědectví. Obhájce je zděšen; shod proto s výslechem a s jeho obsahem souhlasí - také, aby se dozvěděl, co všechno Lieberman ví. Maloneyová je arogantní, přesto poměrně ochotně odpovídá /jelikož vlastně sama nemá ponětí, o co Mengelemu tenkrát šlo a dnes ještě jde, neví o čem by měla mlčet/. Liebermana nezajímá činnost vězenkyně za války. Chce vědět podrobnosti o její práci v adopční kanceláři v USA v šedesátých letech. Maloneyová líčí tuto práci jako jednoduchou: na základě přesných instrukcí vyhledávala vhodné manželské páry, kterým pak předávala děti, jež předtím převzala v New Yorku. Dokonce si vzpomíná na jedno jméno - manželé Wheelockovi. Lieberman je spokojen. Z různých časových údajů, které získal od Maloneyové, si spočítá, že Wheelock má zemřít za čtyři dny. Musí tedy za velmi krátkou dobu stihnout ještě návštěvu Biologického ústavu.

Schůzka s dr.Brucknerem vnese do věci jasno. Aby narůzných místech světa / nebo pohromadě - to je jedno/ mphli žít naprosto totožní jedinci. musela by se prakticky provést dnes již teoreticky zvládnutá mononukleární reprodukce - metoda na vznik ani potomka ani sourozence, ale přesné kopie dárce potřebných reprodukovaných buněk. V současné době se tato metoda daří aplikovat u rostlin a zvířat /Liebermanovi je promítnut film, ve kterém se bílému králikovi narodila černá dosazené mláďata/. Mengelemu se zřejmě podařilo metodu provést i u lidí. Vyřešil nejen problém biologický; nutno bylo vytvořit každému vzorku stejné prostředí vývoje a rozvoje osobnosti, jaké měl originál. A to se mu zdařilo.

Bruckner začne na tabuli rekapitulovat zjištěné poznatky o otci, matce i samotném objektu mononukleární reprodukce. Liebermana napadne hrozná myšlenka. Chce ji zapudit, ale fakta umlčet nejdou.

Musí být dárce buněk naživu? - ptá se. Netrpělivě očekává odpověď. Ta ovšem jen potvrdí jeho obavy. Dárce může být dávno mrtev, stačí, když před jeho smrtí je odebrém vzorek kůže či trochu krve a příslušným způsobem uchováno pro budoucí použití. V podmrazeném sta-

vu vydrží dlouho.

Tedy: v současné době na světě žije 94 čtrnáctiletých Adolfů Hitlerů - pod jiným jménem, ale v podmínkách uměle přizpůsobovaných poměrům vývoje osobnosti tohoto muže před 60-70 lety. Otřesná zjištění. O to energičtěji je nutno se postarat o překažení nestvůrného plánu.

Mezitím: Dr, Mengele se zúčastňuje fašistického srazu. Na taneční zábavě potkává kpt. Mundta, který má být ve stejné době ve Švédsku a likvidovat dalšího ze seznamu. Mengele Mundta označí za zrádce a fyzicky ho napadne. Netuší totiž, že akce byla odvolána. Plukovník Seibert, na srazu též přítomný, vše Mengelemu vysvětluje. Lieberman byl u Maloneyové, ví o adopcích, provedených v USA a Kanadě, navštívil Currvovy. Akce byla proto zastavena. Marná je argumentace Mengeleho, že stačilo zastavit akci v Severní Americe, protože evropské jméno neznají Lieberman a Maloneyové žádné. Seibert tlumočí stanovisko generála Reusche: jsme spokojeni i s 18 případy, to je téměř dvaceti procentní úspěšnost; a když si je dr. Mengele tak jist úspěchem své akce, určitě se mezi dokonanými případy najde nejméně jeden vedoucí k vysněnému cíli, k vysněné Čtvrté říši.

Mengele je ale fanatik. Bude tedy sám pokračovat v akci, sám na sebe převezme úlohu exekutora. A tak také udělá.

Důležitou scénou pro pochopení Mengeleho pokusů je snové vzpomínání nacistického doktora před cestou do Quarryvillu za Whelockem. Ve svém pralesním úkrytu Mengele navštíví rozpadlý přízemní barák, ve kterém před patnácti lety čtyřiadevadesáti mladým ženám chirurgickým zákrokem voperoval zárodky pro vznik 94 identických / nejen mezi sebou, ale i vzhledem k originálu/ duplikátů bývalého vůdce Třetí říše.

Seibertovo komando vypaluje Mengeleho poslední úkryt, ze seznamu na stěně je patrno, že Mengele odjel do Pensylvánie likvidovat Wheelocka - dalšího "zákazníka" ze čtyřiadevadesátičlenné řady.

Henry Wheelock obývé osamocenou farmu. Udržovaný pozemek vykazuje práci pečlivých rukou, kotce s loveckými psy dokazují, že majitel dbá i na vlstní bezpečnost.

K farmě přijíždí dr. Mengele. Wheelock mu přichází otevřít se třemi ne právě roztomilými psy:

Jste tu brzy, pane Liebermane. Mengele nehne ani brvou. Aspoň se dostane do domu bez obtíží a snadněji obhlédne situaci. Strach jste mi vůbec nenahnal. Když mám u sebe své miláčky, nebojímse. Stačí, aby se na mně někdo zle podíval, a roztrhají ho na kusy. A s nějakýma fašistama mě neotravujte. My tu máme svých starostí dost.

Mengele je ze psů nervozní. Pokud budou s nimi v jedné místnosti, k likvidaci nebude možno dojít. Stále coby Lieberman požádá tedy Wheelocka, zda by psy nezavřel do vedlejšího pokoje / v mládí mne napadl vlčák, nerad na to vzpomínám/.Sotva se tak stane, Mengele vytáhne pistoli, n leje Wheelockovi čistého vína, odvede ho do sklepa a tam zastřelí. Posadí se potom do obýváku a čeká na Bobbyho, svého budoucího vůdce. Přijíždí ale ohlášený Lieberman. Do domu se dostává otevřeným hlavním vchodem / otevřel ho Mengele/; v obýváku nalézá s pistolí připraveného Mengeleho. Několi vteřin ticha, pak poznání. Výstřel.

Rvačka - nemilosrdná, na život a nasmrt. Na chvíli vítězí Mengele, ale Lieberman za cenu dalších zásahů / ne jako při prvním výstřelu do ramene/ do zad a do zápěstí ruky pouští rozběsněné psy ze sousední místnosti na Mengeleho. Za chvíli dojde k ustálení situace do rovnovážného stavu. Mengele s prokousnutou rukou sedí v křesle, kolem něj tři krvelační psi s vyceněnými tesáky, pistole na zemi; naproti v pohovce sedí Lieberman, psy neohrožovaný, těžce raněný, tudíž téměř neschopný pohybu.

Do takové situace přichází ze školy malý Bobby. Není vyděšen,

scenérie v pokoji mu působí spíše pobavení a příjemný pohled. Nadšeně si celý výjev fotografuje. Mengele se snaží chlapce opít sladkými slovy, přemluvit k odvolání psů, obrátit pozornost k Liebermanovi, a tak vyklouznout a zachránit sebe i budoucího vůdce od případné újmy.

Bobby ale není hloupý. Psi jdou po pistoli - tak jsou vycvyčeni, a proto nebudou cenit zuby na Mengeleho bezdůvodně. Tato skutečnost je příčinnou toho, že vyhoví Liebermanovu malátnému gestu rukou a skloní se k němu, aby slyšel jeho tichý hlas:

Hledej otce. On ho zabil!

Bobby otce najde mrtvého ve sklepě. Bez mrknutí oka / to je nakonec jeho geneticky zděděná vlastnost, a to zásluhou Mengeleho/ nechá svého "otce" roztrhat. K liebermanovi zavolé sanitku jen pod podmínkou, že starý muž na něj nic nepoví.

Zatímco chlapec telefonuje, doplazí se Lieberman z posledních sil k mrtvému Mengelemu a vytáhne mu z náprsní kapsy jmenný seznam 94 vybraných rodin. Potom Ezra Lieberman omdlí.

Probere se až v nemocnici. Právě v okamžiku, kdy ho navštívil David Bennett. Ten hledé seznam, podle kterého by mohl sesvými přáteli ze sdružení zlikvidovat potencionální nebezpečí. Ale Lieberman odmítá seznam vydat / nedovolím vraždění nevinných dětí, které za nic nemohou a které se bez násilného ovlivnování jejich dospívání mohou stát platnými občany svých států/ a před očima mladého muže drahocenný papír spálí.

Poslední záběr filmu ukazuje prostředí fotokomory ve Wheelockově domě. Zde si Bobby s uspokojeným pohledem rozvěšuje velké zvětšeniny, zachycující krvavé události, jichž byl svědkem.

- - - - -

Podobně jako v případě filmu "Planeta opic" i tentokrát odvedl Franklin J. Schaffner výbornou profesionální práci. Citlivě využitý dobrý scénář, perfektní vedení herců / navíc obsazení Jeremy Blacka do rolí čtrnáctiletých naději Čtvrté říše vyšlo na jedničku s hvězdičkou/, cit pro dramatickou zápletku a mnohonásobné vyústění děje. Přestože je divák udržován v nevědomosti, dobré dvě třetiny filmu neví, o co vlastně jde, dívá se na plátno bez vnímání času, vůbec mu nepřijdou na mysl termíny jako zdlouhavost, nerozmotatelné klubko či pslácaný nesmysl. Události do sebe perfektně zapadají, i když si to uvědomíte až téměř na konci promítání.

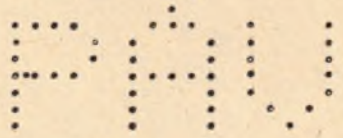
Abych přilil trochu oleje do diskusního ohníčku, zmíním se několika slovy o svém pohledu na závěr filmu. Pochopitelně na mě zapůsobilo chování Liebermana na nemocničním lůžku, kde spálil velice cenný seznam. Ještě bych pochopil, že se nechtěl spoluúčastnit na zabíjení nevinných dětí; ale vždyt ten seznam móhl být využit i jiným preventivním způsobem. Také bychom se na tento závěr měli dívat obecnějším pohledem. Neměly Liebermanovo gesto a poslední záběr filmu vyjadřovat myšlenku, že bojující hnutí fašismu smrt několika dětí nezastaví, že se vždycky najde nějaký "ten jejich vůdce", že je nutno odklonit se od anarchismu /mám na mysli zamýšlenou akci sdružení, pro které chce Bennett seznam získat/ a boj proti fašismu koordinovat v co nejširším poli působnosti?!

Něco na závěr: jistým rébusem je zeměpisný původ hochů. Ve filmu nepadne za celou dobu jméno Brazílie ani jednou, pouze Paraguay; lokalizace Mengeleho úkrytu nepřevýšila řád jižní Ameriky. Brazílie snad proto, že zde se Mengele pod cizím jménem skrýval od roku 1969

přetištěno s laskavým svolením

Světelných roků

Z D E N Ě K

V O L T E P Á N A B O H A !

"Hej, pozemšťane, stůjte! Nebojte se!"

"A je pryč, Tohle nemá cenu, žádného nechytíme."

"Nepřišli jsme jechytat, kolikrát vám to mám opakovat. Musíme dva z nich požádat, aby s námi letěli."

"V tom případě jsme se měli převtělit..."

"Převtělit, převtělit, vážnost situace takovou šaškárnu nedovoluje. Pochopte, že toto není běžný průzkum... my jsme zde z vyšších zájmů."

"Z vyšších zájmů...stejně nechápu jak může zrovna tahle planeta kandidovat na tak vysokou funkci... vždyt jsou to primitivové!"

"Ale jděte. Podle základního ukazatele vyspělosti civilizací - množství jaderných zbraní - jsou na docela slušné úrovni, rozhodně na takové, aby si dokázali vynutit svoje. Musíme s nimi počítat."

"Doletísotva na ten jejich satelit..."

"To je náhoda. Najednou objeví princip mimoprostorového létání a problémy jsou na obzoru."

"No jo, dobře, ale co budeme dělat... Necháte mě, abych něco zkusil??"

"No tak jděte, ale dejte... ále," mávl rezignovaně jednou ze svých čtyř rukou Rohor Yoypc, vedoucí kosmické pozorovací stanice na oběžné dráze Marsu, který dostal za úkol odeslat do Vesmírného centra dva živé a zdravé exempláře pozemšťanů, aby se mohli stát kandidáty na funkci boha.

Yoypc zafuněl a unaveně složil svoje třímetrové tělo do rosou zvlhlé trávy. Zády se opřel o kmen stromu a tiše relaxoval.

Bub Bublub, jeho pomocník a podřízený, zatím hbitě kroužil kolem vstupu do parku, kde přistáli, a vybíral si vhodnou oběť.

Pomohla mu náhoda.

Do tmy stromů se nejistým krokem doloudala dvojice pozemšťanů, muž a žena, chichotali se a drželi za ruce. Muž se zastavil, chytil ženu za ramena a něco jí šeptal. Žena odmítavě kroutila hlavou a když se jí pokusil políbit, vytrhla se mu a praštila ho přes hlavu.

"No... kruci, moje brejle," zakoktal muž a začal šátrat kolem.

Žena mezitím utekla a Bub vycítil šanci. Přiblížil se k muži.

"Hele, pane, nepomoh byste mi najít brejle? Já bez nich skoro nevidím, já..."

Tak tohle Bub mužovi věřil. Měl totiž hadovité tělo s jedinou končetinou, mohutnou rukou, která mu vyrůstala ze zátylku a byla zakončena spoustou pohyblivých prstíků. Pokud si ho tedy muž spletl s pozemšťanem, nebylo to s jeho zrakem nijak valné.

"Pojďte se mnou, já vám udělám jiný," nabídl se Bub v mužově mateřštině, aby ho nepoplašil.

"Tady někde musí bejt ty moje..."

"Nenajdem je, je tu moc tma a vysoká tráva."

"Kdo vlastně jste," zajímal se muž, "nechcete mě vokrást?!"

"No dovolte, chci vám pomoci. Jmenuji se Bub Bublub."

"Hm, divný jméno. Já jsem Miron Howard, doktor Howard, doktor přírodních věd. A kde mi uděláte ty brejle? Máte tu někde dílnu?"

"Něco na ten způsob..."

Bublub odvedl Howarda ke kosmické lodi, která stála v nejtemnější části parku.

"No výborně, to se vám povedlo," pochválil Buba Yoypc,"a ... jde s vámi dobrovolně??"

"Jdete se mnou dobrovolně?"

"Ano, ano. Dobrý večer, pane, já jsem doktor Howard, doktor přírodních věd," představil se muž Yoypcovi, "zde pán se mi nabídl, že mi udělá nové brýle. Víte, já ty svoje ztratil, taková žinantní záležitost."

"Tak prosím, račte."

"Sem?"

"Ano, tudy."

"Nikdy jsem netušil, že je v parku nějaké stavení, Zajímavé, velmi zajímavé."

Howard vešel do lodi a nepozeměštané za ním.

"Tak, ještě jednoho a můžeme letět," zamlaskal spokojeně Bub, bohužel však v Howardově řeči.

"Co... cože ??! Kam chcete letět? Čím?? Já chci ven. Kategoricky žádám..." rozeřval se Howard a přešel do neartikulovanýchskřeků.

"Uspěte ho, rychle," zasyčel Yoypc a vztekle se na Buba podíval, "říkal jste, že dobrovolně! Tohle je dobrovolně! Tohle je dobrovolně!?"

Bub raději neodpovídal. Obestřel Howarda mračněm uspávacího plynu a odnesl ho do kabiny.

"Co teď?"

"To hle si vypijete," sontil Yoypc, "jak teď budu vypadat?? A to ještě chytnete takového pitomce, já bych..."

"Šéfe, viděl jste sám, jinak to nešlo."

"Ještě potřebujeme jednoho," ukončil debatu studeně Yoypc.

Zmlkli. Ani jednomu se nechtělo do nočního městského parku na požehnané planetě Zemi.

"Co je tohle??" zahučel najednou Yoypc.

Otevřeným průchodem kosmoletu nakukovala zarostlá a špinavá hlava s pomačkaným kloboukem nahlavě.

"no... no né... to je... ufo," zaskřehotalatrhaně hlava a začala se i s příslušným tělem namáhavě soukat do lodi.

Hlava i tělo patřily místnímu notorickému opilci Jarrymu, který si odskočil do parku vykonat jistou potřebu.

Než se nepozemštané vzpamatovali, protáhl se kolem nich do řídící kabiny.

"Vyhoďte ho, rychle," nařídil znechuceně Yoypc.

"ale, šéfé, vždyt je to... druhý pozemštan."

"No to snad nemyslíte vážně! Takové monstrum!"

"Pozemštan jako pozemštan. Až se jeho stav znormalizuje, bude vypadat jako ostatní."

Jarry si mezitím nahnul z lahve whisky, kterou prozíravě nosil stále v kapse kabátu, a pustil se do průzkumu kabiny. Prospěvoval si a všechno ohmatával. Pak najednou ztratil rovnováhu a s rachotem se sesul na panel počítače.

"Uspávací plyn! Rychle!! Než zlikviduje celý hvězdolet," zařval Yoypc a obrátil oči v sloup.

"Kam vleze pozemštan, je všechno vzhůru nohama," zavrčel pro sebe a pak vyštěkl rozkaz na Bubluba.

"A honem na stanici, ať se jich co nejdřív zbavíme."

Ještě tu noc byli oba pozemštané - reprezentanti lidstva - odteleportováni do Vesmírného centra.

"Podívej, Howarde, už je tu zase ta vobluda s chobotem," upozornil Jarry.

"S chapadlem. Stejně je to všechno halucinace. Davová halucinace a je to trest, že jsem se opil," politoval se Howard.

"Jak už jsme tu vlastně dlouho, doktůrku?"

"Copak tady existuje čas! Podle našeho tak tři, čtyři dny..."

"Bejvéček nám tedy připravili báječnej, co? Člověk by ani nepoznal, že není na Zemi. I tu whisky mi opatřili, holt vědí, co je třeba ke správnýmu životu. Myslíš Howarde, že taky pijou whisky?"

"A čím, prosím tě?"

"No jo, to je fakt. Tenhle by mohl chobotem. Už pojď, vobluda je netpělivá. Doufám, že zese budeme dřepět před tím červeným šutrákem jako blbouni a von z nás bude tahat rozumy..."

"Obluda s chobotem", jinak Qell, bytost z hvězdokupy M-14, obtočila pozemštany chapadlem, zasunula je do teleportačního aparátu a odeslala je do pracovny A-taba, podle Jarryho červeného šutráku, vedoucího Božské volební komise ve Vesmírném centru.

A-tab už byl netrpělivý.

Pevné, krystalické skupenství svého těla neměl moc v lásce, bylo příliš nahrabané a necitlivé a nedovolovalo dokonalý pohyb jako v plynném skupenství, či krásný odpočinek a pevné splynutí s okolím ve skupenství kapalném.

Byl rád, že volby už skončily a zbývalo jen oznámit novému bohu rozhodnutí komise a uvést ho na Nebesa, kosmickou základnu v singulárním bodě vesmíru.

Měl trochu špatný pocit, že vyhrál zrovna ten bílkovinný tvor z okraje Mléčné dráhy, ten pozemštan, ale to se nedalo nic dělat. A konec konců... hlavně že bude klid. A-tab si představil nádherný živný roztok, ve kterém se rozpustí...

Zabzučela přijímací telestanice a do pracovny vpadli oba pozemštané. A-tab si srovnal myšlenky, nabídl jim místo a spustil.

"Vítám vás, vážení a milí pozemštané. Je mou nejkrásnější povinností oznámit vám, že vaše planeta zvítězila v právě zkončených volbách a že vy," obrátil se na Howarda, "jste se stal na příští volební období bohem."

"Co to mele, šutrák jeden," zašeptal Jarry Howardovi do ucha," to je ještě větší rošuk než ten choboták."

Howard ho ale neposlouchal.

Vyskočil a skoro se na A-taba vrhnul.

"Tohle tedy... to přesahuje všechny meze, vy... vy jedna... Já jsem prosím vědec, materialista, a rozhodně si vyprošuji podobné nejapné žertíky... co žertíky, urážky. Jsem ještě ochoten pochopit a snad i omluvit ten hanebný únos, že ano, všechny ty nejrůznější mystifikace, ale na poli té nejvážnější vědy, to tedy, to prosím ne, to ne!"

"Uklidněte se pozemštane, slovo bůh bylo vybráno ze slovní zásoby vašeho jazyka jako nejbližší ekvivalent. Téměř stejně výstižně se dá říct ředitel vesmíru, jestli je to pro vás přijatelnější."

"Mystifikace!" zaburácel ještě jednou Howard,ale spořádaně se vrátil na své místo.

"Vidím, že vám budu muset podat zevrubnější vysvětlení," řekl A-tab a v duchu se zhrozil, kohože to komise zvolila.

"Takže," pokračoval, "funkce bo...ředitele vesmíru spočívá v tom, že po dobu jednoho volební období bude koordinovat přírodní a fyzikální zákony, budete dohlížet na jejich správny chod a v případě nutnosti je budete modifikovat podle pokynů rady expertů, případně podle svého nejlepšího úsudku. Rozumíte?"

"Šílenče! Z vědeckého hlediska jsou vaše pánbíčkářské bludy hodné upálení! Přírodní zákony jsou neměnnou vlastností hmoty a vaše idealistické..."

"Váš názor je celkem správný, ovšem... trochu krátkozraký. Pochopte, vesmír je uzavřená soustava, závislá na vlivech různých po-

ruch a fluktuací a jsou tedy nezbytné korekce energetického koloběhu. Vaše tvrzení, že přírodní zákony jsou vlastností hmoty je... jaksi jen část pravdy, stejně dobře se dá říct, že hmota je vlastností energie a pak už snad pochopíte snáz..."

"Ty mu rozumíš, doktore? Já teda ani slovo, mluví jako nějakej praštěnej vědátor. To já jednou slyšel..."

"Dej pokoj," okřikl Jarryho Howard.

"A jak si představujete měnit přírodní zákony, ignorante jeden," zautočil na A-taba.

"No jo, poručíme větru dešti," znovu se nechal slyšet Jarry, notně posílený whiskou, kterou mu nepozemštané neznalí věcí naivně opatřili.

"V singulárním bodě vesmíru, v absolutní díře..."

"Bílá díra! Pavěda, nesmysl!" odfrknul si Howard.

"...existuje energetické stanice, které ovládá procesy této oblasti a vzhledem k tomu, že se jedná o singulární oblast, má přímou vazbu na každý atom vesmíru. Takže změna v bílé díře je vlastně změnou v celém vesmíru, chápete??"

"Ne," řekl celkem zbytečně Jarry a nahnul si z lahve.

"Nejhloupější sci-fi, kterou jsem kdy slyšel," zabručel Howard, ale bylo na něm vidět, že ho to zaujalo.

"A... tam se dá letět?"

"Na stanici Nebesa? Samozřejmě. Budeme vás tam teleportovat nadsvětelnou rychlostí. Tam převezmete funkci a seznámíte se s principy stanice.

"A co bude se mnou," zeptal se Jarry.

"Vrátíte se na Zemi, pochopitelně."

"A tak to tedy ne! Abyo mě roznesl pomluvy. Dovedete si představit jak by utrpěla moje vědecká kariéra, kdyby se někdo dověděl, že se tu bavím o ... o bohovi, o bílých dírách a podobných pavědeckých nesmyslech? Tady zůstaneš, Jarry, máš whisky a víc nepotřebuješ!"

Potom se Howard obrátil na A-taba.

"Měl bych ještě jednu prosbu."

"Prosím, pokud to bude možné."

"Hm. Potřebuji jednu knihu ze Země. Encyklopedii teoretické fyziky."

"To je maličkost, okamžik."

Za chvilku v telestanici bouchlo a vypadla z ní tlustá kniha. Howard ji vzal trochu nedůvěřivě do rukou.

"No," zabručel uznale, " je to ona, sice vydání zroku 1950, le to konečně nevadí. Mně ne."

A záhadně se usmál.

Když se Howard zhmotnil na telestanici, automatické informační přístroje zaměřili jeho mozek a vyslali do něj popis stanice a návod k obsluze.

Howard nejdřív zašel do obytné místnosti, vybudované speciálně pro něho, sedl si za psací stůl a otevřel encyklopedii teoretické fyziky. Rychle v ní listoval a dělal si poznámky na papír.

"Já vám ukážu," šeptal nevraživě, "já vám dám boha, já vám dám nadsvětelné rychlosti, já vám ukážu bílou díru..."

Když popsal tři listy papíru, odešel do řídícího sálu.

Nejjemnější telepatické sondy se napojily jeho mozek na řídící počítače, které očekávely povely.

Howard se posadil a zdvihl první list.

Pak se usmál a papír na chvilku odložil. Vzpoměl si na svého kolegu, doktora Greena, kariéristu a prospěcháře, který podle Howarda neměl ve vědě vůbec co pohledávat. Green si nedávno koupil nový luxusní automobil. Howard vydal první příkaz z funkce boha - na planetě Zemi nebude existovat benzín.

Pak znovu zdvihl list papíru, vydával příkazy a položku po položce, aby na nic nezapoměl, si je odškrtával.

A-tab se vrátil z telestanice, ze které odeslal Howarda na Nebesa a rozpustil se v odpočinkové míse, kde tiše relaxoval. V pevném skupenství nechal jen oči, které bezcílně plavaly po hladině živného roztoku a dívaly se na hvězdy.
Náhle zaregistrovaly jasný záblesk v nadhlavníku.
A-tabovi došlo až po chvilce, že je to právě v místech, kde se nachází Nebesa.
Rychle vykrystalizoval a po paprsku světla se přemoduloval na telestanici. Tam ho čekalo překvapení.
"Vůbec nic nefunguje... připadá mi... jakoby,.." hlásil mu vzrušeně jeden technik.
"Jakoby??"
"Jakoby neexistovaly nadsvětelné rychlosti."
"A sakra!" zaklel A-tab, "opatřete mi... ale nic, to nemá cenu."
Ten blbec, ten debil, zuřil tiše a bezmocně.
Vysublimoval a vyletěl průduchem ve stropě. Pobyt v plynném skupenství mu vždycky dělal dobře, alednes to nepomáhalo.
Stále musel myslet na jasný záblesk v blízkosti stanice.
Začínal nabývat jistoty, že Howard zredukoval vesmír podle stavu pozemské vědy a co horšího, zrušil funkci boha a tím zlikvidoval Nebesa i sám sebe.
Na věky.

-+-

Recenze - recenze - recenze - recenze - recenze - recenze - recen

F R A N T I Š E K

NOVOTNÝ

-

MÍSTO ESA ZELENÝ KLUK

Jednou z edic, zařazujících do svých titulů i sci-fi, je Eso nakladatelství Naše vojsko. Vycházejí zde jak díla domácích autorů, tak i překlady. K těm druhým patří nedávno vydaný román "Poslední člověk" maďarského autora Pétera Bogátiho. V tomto případě je název románu až nevynalézavě výstižný, neboť autor nám vskutku prezentuje příběh posledního pozemšťana, který po radiační katastrofě, vylíčené přímo úzkostlivě s aseptickou snahou nepohoršit čtenáře nechutnými mrtvolami a popálenými těly, zůstává na světě sám, jenom se svými vzpomínkami. Těmi je pak vyplněna větší část knihy a čtenář je nucen trápit se i s hrdinou, vypravěčem Robinsonem, zda a s kým mu byla jeho dívka nevěrná, a kdo byl vlastně větší pašák, zda vypravěč sám, nebo jeho dlouholetý přítel a věčný rival Albert. Z vůle autora hrdina příběhu jiné starosti nemá, žije pokojně jako penzista, jídla v konzervách jedost a v ústavu, kde byl před katastrofou zaměstnán, stále pracuje vývojový typ reaktoru, takže má k dispozici nejen elektřinu, ale i teplou vodu. Nulovou dramatičnost příběhu nezachraňuje ani návštěva mimozemšťanů, kteří by snad mohli

být původci katastrofy a které Robinson posléze likviduje, neboť i tento kousek děje je vzápětí torpédován samotným autorem; neopomene totiž uvést možnost, že šlo o pouhé blouznění nemocného Robinsona, takže čtenáři nezbývá nic jiného, než jen marně vzpomínat na dějovou rušnost Merlova Malevilu či na uhrančivost Wyndhamova Dne trifidů s nezdolnou aktivitou jeho hrdinů. Jestliže nakonec autor nechává svého hrdinu odejít, aby hledal dalšího někoho, kdo také přežil, činí tak z důvodů povýtce meteorologických. Přichází totiž podzim a Robinson se rozhodne odjet na jih. Samozřejmě že Bogáti lidstvu a Robinsonovi šanci dá zcela v duchu hrdinova literárně slavného jmenovce, avšak to snad není důvodem, proč byla právě tato kniha vybrána k překladu. A pokud v maďarské sci-fi neexistují vyprávěčsky bohatší příběhy, nebylo by lepší místo na jih obrátit se na sever a začadit do Esa díla některých polských autorů? Řečeno zkrátka karbanickým žargonem / k němuž inspiruje již název edice/, sáhnete-li po Bogátiho románu, nedokoupíte z talonu eso, ale podstatně slabší figuru, dejme tomu kluka. A to ještě v zelených.

Před uvedením další povídky - povídky Frederika Browna Aréna , která byla poprvé publikována v roce 1944 v časopisu ASTOUNDING něco o autorovi:

F.B. se narodil 29.10.1876 a zemřel v roce 1972. Pro jeho tvorbu je charakteristický břitký humor a humanismus. Po právu je počítán mezi nejlepší autory americké humoristické a satirické sci-fi. Jeho kratší povídky s brilantní pointou /"Příklad", "Vyvázli jsme", "Pašák Quido", "Stroj času", "Voodoo", "experiment" - vše Ahoj na sobotu; "Odpověď" - Stvořitelé nových světů; a další/ se objevovaly v překladech v nejrůznějších výběrech a periodikách. Je zajímavé, že asi nejznámější Brownovu povídku - Aréna, si dosud žádný český překladatel nevybral. Přesto, že jí je už více než 40 let.

ARÉNA

F R E D E R I C B R O W N

Carson otevřel oči a uviděl nad sebou matnou blikající modř.

Bylo vedro. Ležel na písku. Do zad ho tlačil ostrý kámen vyčnívající z písku. Carson se obrátil na bok, poté si sedl a opřel se rukama o písek.

"Zbláznil jsem se," pomyslel si. "Nebo zemřel. Nebo něco v tom smyslu..."

Písek byl modrý. Sytě modrý. A modrý písek se nevyskytoval ani na Zemi, ani na jiné planetě.

Modrý písek.

Modrý písek pod modrou kopulí, ani oblohou, ani stropem. Jen jakýsi zakřivený povrch. Carson, neznámo proč, věděl, že prostor je uzavřený a konečný, i když se o tom nemohl zrakem přesvědčit.

Nabral hrst písku, který mu protékal mezi prsty. Pramínky lechtaly jeho nahou nohu.

Nahou? Byl úplně vysvlečen a jeho tělo se už vydatně pokrylo potem z vysilujícího žáru. A také zmodralo tam, kde se na ně přilepil písek.

Na ostatních místech však zůstalo bílé."To znamená, že písek je skutečně modrý,"pomyslel si. "Kdyby jen vypadal jako modrý díky modrému osvětlení, zmodral bych i já. Ale zůstal jsem bílý, to znamená, že písek je modrý. Modrý písek. Modrý písek neexistuje. A neexistuje takové místo jako je toto."

Pot mu stékal do očí. Bylo vedro, jako v pekle. Jenže peklo má být rozpálené do ruda a ne domodra.

Ale když to není peklo, tak co to je? Ze všech planet je tak horký pouze Merkur. Ale Merkur se nacházel ve vzdálenosti přibližně čtyř miliard mil od...

A tu si vzpomněl, kde byl před okamžikem. V malé jednomístné raketě, hlídkující za oběžnou drahou Pluta. Milion mil od flotily pozemské armády, připravené k boji s Cizinci.

Vzpomněl si na náhlé, ostré poplašné zvonění, když pátrací systémy objevily blížícího se nepřítele...

x x x

Nikdo nevěděl, kdo jsou cizinci, jak vypadají a ze které vzdálené galaxie přišli. Vědělo se jen, že se nalézá kdesi ve směru na Plejády.

První ojedinělé přepadení vzdálených kolonií a opěrných bodů Země. Jednotlivé šarvátky mezi pozemskými hlídkami a nevelkými skupinami kosmických lodí Cizinců. Potyčky, ve kterých pozemšťané jednou zvítězili, jindy byli poraženi. Ale dosud se jim ani jednou nepodařilo zajmout raketu protivníka. A z kolonií, které byly přepadeny, nemohl Cizince popsat ani jediný obyvatel, protože v osadách nezůstal nikdo naživu.

Zpočátku nevypadalo nebezpečí tak vážně. Přepady nebyly časté a obešly se bez velkých škod. Jako by rakety Cizinců raději ustupovaly před vyzbrojenými pozemšťany, ačkoliv je trochu převyšovaly v rychlosti i schopnosti manévrovat. Právě natolik, aby si Cizinci pokud nebyli zcela obklíčeni, mohli vybrat - dát se do boje nebo se ukrýt.

Přesto se Země připravovala na rozhodující střetnutí. Byla vyzbrojena mohutná kosmická flotila. Čekat museli dlouho. Ale teď se

rozhodující bitva přiblížila.

Průzkumníci objevili obrovskou flotilu Cizinců vzdálenou dvacet miliard mil od Země. Tito průzkumníci se sice nevrátili, ale jejich hlášení byla zachycena. A tak se pozemská armáda, všech deset tisíc lodí a půl milionu kosmonautů, rozložila v očekávání za oběžnou drahou Pluta a chystala se k boji na život a na smrt.

V bitvě měli stejné šance. Dalo se tak usuzovat z hlášení předsunutých hlídek, které obětovaly život, ale před smrtí předaly údaje o počtech a síle flotily protivníka.

Tak při rovnováze sil mohlo být o osudu Sluneční soustavy rozhodnuto nicotnou náhodou. A řešení by bylo definitivní. V případě porážky by se Země i všechny její kolonie dostaly pod úplnou nadvládu Cizinců...

Ano, teď si Carson na všechno vzpomněl.

Pravda, nemělo to žádný vztah k modrému písku a blikající modři nad hlavou. Ale pamatoval, jak se rozezněl ten ostrý signál nebezpečí, jak se vrhl k panelu řízení, jak se v horečném spěchu upnul do křesla a jak před ním na obrazovce vyrostl svítící bod.

Jak mu vyschlo v krku. Jak se strachem pochopil - začalo to. V krajním případě pro něho - hlavní bojové síly byly ještě mimo hranice dosahu.

Za necelé tři sekundy buď zvítězí, nebo se změní v hrst popela. Tři sekundy - tak dlouho trvá boj ve vesmíru. Za tu dobu lze beze spěchu napočítat do tří a pak zvítězit nebo zemřít. Jeden zásah zcela stačí na malou jednomístnou, lehce vyzbrojenou a slabě obrněnou hlídkovou raketu.

Mechanicky zašeptal vyschlými rty: "Jedna!" Nervózně otáčel pákami na pultu, aby udržel zvětšující se tečku v zaměřovacím kříži obrazovky. Pravá noha strnula na pedálu spouště. Jediná smrtonosná salva a vše se vyřeší. Čas na druhý výstřel mu již nezůstane.

"Dva." Opět nevnímal, co se mu dere ze rtů. Tečka na obrazovce přestala být bodem. Nepřátelská raketa, vzdálená několik tisíc mil, se zvětšila, jako by k ní bylo jen pár set metrů. Byl to lehký a rychlý hlídkový člun, přibližně stejně veliký jako Bobův.

Nepřátelská strážní raketa.

"Tř..." Noha se dotkla pedálu.

A najednou Cizinec sklouzl po obrazovce na stranu a zmizel ze zaměřovacího kříže. Carson popadl rukojeti, aby začal s honičkou. Nějaký zlomek sekundy nebylo protivníka vidět, pak se Carsonova loď natočila a znovu se objevil na obrazovce. Carson spatřil, jak strmě padá k zemi.

K zemi?!

Určitě optický klam, jak jinak. Planeta, která teď zabírala celou obrazovku, zde nemohla být. Prostě nemohla. V okolí nebyla jediná planeta blíž než Neptun, vzdálený tři miliardy mil. Pluto kroužil na opačné straně Slunce, které bylo vidět jen jakou droboulinkou tečku.

A co pátrací systémy! Nezaznamenaly žádný předmět veliký ani jako asteroid. Signály mlčely i nyní.

Nemohlo existovat, to k čemu se přibližoval a co bylo již jen několik set mil pod ním.

Náhlé nebezpečí katastrofy ho přinutilo zapomenout na protivníka. Zapálil přední brzdící trysky a jak visel v popruzích, opřel se ze všech sil o řídící páku. Chápal, že ho před katastrofou zachrání jen plný tah motorů a že z takového přetížení ihned ztratí vědomí.

x x x

Nyní seděl na horkém modrém písku. Úplně nahý, avšak celý a nezraněn. V okolí nebyly žádné stopy po jeho raketě, dokonce ani po samotném vesmíru. Plocha nad hlavou nemohla být nebem.

Vstal a zapotácel se. Přitažlivost byla trochu větší než pozemská. Ale ne moc.

Kolem ležel hladký písek. Místy ve skupinkách rostly jakési řídké keře. Byly rovněž modré, ale různých odstínů. Jedny světlejší než písek, jiné tmavší.

Zpod nejbližšího keře vyběhl malý živočich, podobný ještěrce, jenom měl čtyři nohy ale značně větší počet. Byl také modrý. Světle modrý. Když uviděl Carsona, opět se ukryl pod keř.

Bob se znovu podíval na horu a pokusil se zjistit, co to tam je. Nepodobalo se to střeše, ale mělo to tvar kopule. Mihotalo se to a bylo nepříjemné na to hledět. Ale určitě to ze všech stran dosahovalo až k zemi, až do modrého písku.

Bob stál nedaleko od středu kupole. K nejbližší stěně, byla-li to stěna, měl asi sto metrů. Vypadalo to, jako by nad rovným povrchem písku někdo překlopil jakousi modrou polokouli o průměru 250 metrů.

A vše bylo modré, kromě jediného předmětu. U vzdálenější strany zaoblené stěny ležela cosi hnědého. Byla to téměř pravidelná koule metrového průměru. Ležela příliš daleko, než aby si ji mohl zřetelně prohlédnout v modrém mihotání. Přesto se Carson neznámo proč zachvěl.

Otřel si pot z čela hřbetem ruky.

Co je to za děsivý sen? To vedro, písek, mlhavý pocit strachu při jediném pohledu na hnědou kouli?

Sen? Nesmysl - po dobu kosmického boje se neusíná.

Smrt? Nemožné - existuje-li záhrobí, nemůže v něm být tenhle nesmyslný modrý písek, modré vedro a hnědý strach.

A tehdy uslyšel hlas.

Nezazněl mu v uších - hlas se ozval uvnitř hlavy. Vycházel odnikud a odevšad.

"Když jsem putoval prostorem a časem," znělo mu v hlavě, "našel jsem dvě civilizace, které se chystaly spolu bojovat. Tato válka by jednu z nich vyhladila a natolik oslabila druhou, že zákonitě by byla vržena zpět a už nikdy by nesplnilasvé předurčení. Rozpadla by se a navrátila v prach, ze kterého povstala. Aleto se nesmí stát."

"Kdo jsi?" Carson nepromluvil nahlas, otázka vyvstala v jeho mozku.

"Nemůžeš to dobře pochopit. Jsem..." hlas umlkl, jako by v Carsonově mozku hledal slovo, které tam nebylo, které Carson neznal. "Jsem, výsledek vývoje civilizace tak dávnověké, že její stáří nelze popsat výrazy, které bys pochopil. Civilizace, která se vyvinula v útvar, jakým se může stát i tvoje primitivní civilizace..." opět pauza, vyhledávání slova, "po mnohastoletích. Takovými se mohou stát i ti, které nazýváš Cizinci. Proto jsem zasáhl před počátkem bitvy tak vyrovnané, že jejím důsledkem bude zánik obou civilizací. Jedna z nich musí přežít. Přežít, aby se déle rozvíjela."

"Jedna?" pomyslil si Carson. "Moje nebo..."

"Mohu přerušit válku, poslat Cizince zpět do jejich galaxie. Ale oni se stejně vrátí, anebo je vy dříve či později najdete. Pouze neustálým zasahováním bych mohl odvrátit vzájemné zničení. Já však nemohu zůstat. Proto jsem se rozhodl zasáhnout ihned. Zcela zničím jednu flotilu bez jakýchkoliv ztrát druhé strany. Tak jedna z civilizací může přežít."

"Zlý sen. Skutečně, je to zlý sen," pomyslil si Carson. Věděl však, že zlý sen to není.

Bylo to příliš nesmyslné, příliš neuvěřitelné, než aby to byla skutečnost.

Neměl odvahu položit ještě jednu otázku - které civilizace. Ale jeho myšlenky se zeptaly samy.

"Přežije silnější," řekl hlas. "To nebudu ani nemohu měnit. Pouze zasáhnu, aby to bylo opravdové a ne..." opět pauza, "a ne Pyrhovo

vítězství. Aby vítězná civilizace nebyla rozvrácena.

Vybral jsem dva jedince - tebe a Cizince. Vím, že ve vaší dávné minulosti, v epoše válek mezi státy, jsou známy souboje mezi zástupci rodů, které rozhodly výsledek bitvy.

Ty a tvůj protivník svedete souboj. Oba jste nazí a beze zbraně. Místo , kde se nacházíte, neznáte a jevám oběma stejně cizí. Čas souboje není omezen - zde neexistuje čas. Jeden z vás zvítězí a jeho civilizace přežije."

"ale..." Carson sám nevěděl, co chtěl říct, ale hlas odpověděl: "Je to spravedlivé. Vytvořil jsem takové podmínky, ve kterých nerozhoduje fyzická převaha. Mezi vámi je bariéra. Pochopíš, že znalosti a odvaha budou důležitější než síla. Zvláště statečnost - vůle k životu."

"Ale zatímco zde bude probíhat souboj, naše rakety..."

"Ne, jste v jiném čase, jiném prostoru. Dokud jste tady, čas ve vašem známém vesmíru stojí na místě. Vidím, že přemýšlíš, existuje-li to všechno ve skutečnosti. Ano i ne. Jenže pro tebe je to teď reálita. A tvoje smrt bude koncem celé vaší civilizace. Nyní víš dost..."

A hlas umlkl.

Carson opět zůstal sám. Ne, sám nebyl. Zvedl oči a spatřil jak se ten hnědý předmět, tadesivé koule, o které teď už ví, že je to cizinec, kutálí k němu.

Valí se.

Jako kdyby neměl ruce ani nohy, žádné vnější výrůstky. Kutálel se po modrém písku jako kapka rtuti. Před ním se jakýmsi způsobem šířila paralyzující vlna závratné, omamné a děsící nenávisti.

Carson se ohlédl. Několik stop za ním ležel v písku kámen - jediné věc vhodná jako zbraň. Kámen nebyl veliký, ale měl ostré hrany jako úlomek křemene. Podobal se modrému pazourku.

Carson popadl kámen a sklonil se, připravený odrazit útok. Nepřítel se přibližoval. Pohyboval se rychleji, než by dokázal běžet Carson.

Nebyl čas uvažovat o tom, jak s ním bojovat. Vždyť jak by bylo možné představit si souboj s tvorem neznámé síly, neznámého ústrojí a s neznámou taktikou boje.

Deset metrů. Pět. A najednou se zastavil.

Přesněji, cosi jej zadrželo. Jeho přední část se naráz zploštila, jako bynarazil na neviditelnou stěnu. Dokonce odskočil vzad.

Pak se opět rozkutálel vpřed, ale již opatrně a pomalu. A na stejném místě se znovu zastavil. Pokusil se jinde, opět bezúspěšně.

Mezi nimi byla nějaké překážka. A Carson si vzpoměl: "Souboj nerozhodne náhodná fyzická převaha. Mezi vámi je bariéra."

Asi nějaké silové pole. Nebylo to pole Netz, známé na Zemi. To pozemské svítilo a popraskávalo. Tohle bylo neviditelné a nevydávalo žádné zvuky.

Bariéra vedla od jednoho okraje převrácené polokoule k druhému. Carson se nemusel přesvědčit sám, udělal to cizinec. Bokem se prohnal kolem bariéry, ale průchod nenašel.

Carson pokročil několik kroků kupředu, natáhl před sebe levou ruku a nahmatal bariéru. Byla hladká, pružné a podobala se spíše gumě než sklu. Na omak teplá, ale ne teplejší než písek pod nohama. A byla dokonale neviditelná, dokonce i zblízka.

Pustil kámen a opřel se o bariéru oběma rukama. Měl dojem, že se trochu poddala, ale ne moc, ani když na ni Carson nalehl celým tělem. Podobalo se to oceli pokryté vrstvou gumy. Do jisté meze pružné a dál již nezdolně tvrdá.

Vytáhl se na špičky, ale tam, kam ještě stačil dosáhnout, bariéra byla.

Cizinec se vrtěl, kutálel se ke středu arény. Carsona opět přepadla závrať a nevolnost. Odstoupil proto od bariéry, ale Cizinec se nezastavil...

Jak hluboko sahé přehrada dole? Carson si klekl a dal se do hrabání písku. Písek byl lehký, sypký, snadno se kopal. Vyhrabal jámu hlu dvě stopy a bariéra tam stále ještě byla.

Cizinec se zase valil k němu. Bylo zřejmé, že průchod nikde nenašel.

"Musí však existovat způsob proniknutí bariérou," pomyslel si Carson. "Musíme se k sobě dpstat. Jinak nemá celý ten souboj smysl."

Nemá proč pospíchat. Nejprve je třeba ještě něco zkusit.

Cizinec se již vrátil a zastavil se na své straně bariéry, všeho všudy dva metry od Carsona. Vypadalo to, že si Carsona prohlíží, ikdyž pozemštan nijak nemohl u něho objevit nějaké smyslové orgány. Nic, co by vypadalo jako oči uši nebo dokonce ústa. Teď však viděl na jeho povrchu desítky prohlubní. Vtom se ze dvou takových jamek současně vysunula dvě chapadla a zavrtala se do písku. Snad zkoušela jeho pevnost. Chapadla měřila asi tak palec v průměru a půldruhé stopy na délku. Když jich nebylo třeba, ukrývala se v prohlubních. Například tehdy, když se Cizinec kutálel. S jeho způsobem pohybu viditelně nesouvisela. Nakolik Carson mohl posoudit, Cizinec se překulovel nějakými změnami svého těžiště. I když o tom, jak to dělal, neměl Carson ani vzdálenou představu.

Ještě jednou pohlédl na Cizince a otřásl se. Šlo o bytost až k děsu cizí všemu pozemskému, všem formám života, které člověk objevil na ostatních planetách Sluneční soustavy. Instinktem pocitoval, že rozum této bytosti je stejně cizí všemu lidskému, stejně jako její organismus.

Ale bylo třeba si to ověřit. Jestliže bytost nemá telepatické schopnosti, je pokus určen k nezdaru. Carsonovi se však zdálo, že Cizinec tyto schopnosti má. V každém případě šířil kolem sebe dobře znatelnou citovou vlnu - pocit nenávisti. Právě proto snad může i číst myšlenky.

Carson zvedl kámen, svoji jedinou zbraň, demonstrativně jej odhodil a zvedl před sebe prázdné ruce dlaněmi nahoru. Promluvil, ikdyž věděl, že jeho slova budou pro tvora nesrozumitelná. Věřil však, že se tak lépe soustředí na myšlenky, které chtěl předat.

"Co kdybychom uzavřeli mír?" řekl a jeho hlas zazněl nezvykle v absolutním tichu. "Bylo nám řečeno, co sestane, když naše civilizace budou spolu bojovat; zničení jedné a oslabení a úpadek druhé. Výsledek boje závisí na tom, jak dopadne souboj nás dvou. Co kdybychom uzavřeli mír tak, že vy zůstanete ve své galaxii a my v naší?"

A odpověď přišla. Dopadla na něj skoro fyzicky, tak, že Carson zavrávoral. Dokonce strachy ustoupil několik kroků. Z obavy před intenzitou a hloubkou té nenávisti, té dychtivosti zabíjet, kterou uviděl v myšlenkách vyslaných Cizincem. Ne v jednotlivých slovech, jak mu předávala svoje myšlenky vyspělé Bytost, ale ve vlnách divokého vzteku. Nějakou chvíli, která mu připadala být věčností, zápolil se silou té nenávisti, aby od ní očistil svůj mozek a zahnal cizí myšlenky, které vpustil do své hlavy. Udělalo semu špatně.

Jeho mozek se pomalu uvolnil, jako u člověka, který se probudí ze špatného snu. Poznenáhlu roztrhal nebezpečná vlákna, jimiž byl spoután. Carson dosud těžce dýchal a pocitoval slabost, ale mohl již přemýšlet.

Stál a prohlížel si Cizince. Ten zůstal na místě, dokud probíhal souboj, který málem vyhrál. Teď se odvalil několik stop stranou k nejbližšímu modrému keři. V jamkách se objevila tři chapadla a jala se ohmatávat keře, větvičku za větvičkou.

"Nu což," řekl si Carson, "když válka, tak válka."

Podařilo se mu dokonce ušklíbnout se.

"Jestliže jsem ti dobře rozumněl, mír ti není po chuti."A neodpustil si krásnou frázi, když dodal:

"Boj - ne na život, ale na smrt."

Jenže v tom absolutním tichu vyzněla jeho slova hloupě. Pocítil

to dokonce i on sám. A tu pochopil, že boj bude skutečně ne na život, ale na smrt. A jeho smrt bude i smrtí celé lidské civilizace. Jestliže bude poražen, znamená to zánik lidstva.

Náhle se polekal té myšlenky. Už měl jistotu, beze všech pochybností. Neznámo proč věděl, že ten, kdo připravil souboj, mluvil pravdu o svých úmyslech a možnostech. Stoprocentně!

Musí přece existovat nějaký způsob, jak bariérou proniknout nebo skrz ní zabít.

Pomocí telepatie? Doufal že ne, protože telepatické schopnosti Cizince jasně převyšovaly lidské. A co když nepřevyšují? Vždyt dokázal ze svého mozku myšlenky Cizince vytlačit. A Cizinec? Jestliže má více rozvinutou schopnost k přenášení myšlenek, není pak tím zranitelnější cizími myšlenkami?

"Zemři," poručil v duchu. "Ihned zemřeš. Ty zemřeš. Ty..."

Zkusil to několikrát, vysílal myšlenky v různých obměnách. Na hlavě mu vyrazil pot, celý se třásl nepětím. Ale Cizinec pokračoval v průzkumu keře. Všechno to na něj působilo ne víc, než kdyby Carson recitoval násobilku.

To znamená, že z toho nic nebude.

Z horka a silného vypětí mysli znovu pocítil slabost a závratě. Usedl na písek, aby si odpočinul a věnoval se pozorování Cizince. Možná tak dokáže odhalit jeho silné a slabé stránky. Doví se něco takového, co se mu může hodit, až dojde k boji zblízka.

Cizinec ulamoval větvičky. Carson ho bedlivě sledoval a snažil se určit, jaké k tomu potřebuje úsilí. Bude muset najít stejný keř a porovnat sílu svých rukou s těmi chapadly.

Větvičky se lámaly obtížně. Viděl, že na každou musí Cizinec vynaložit práci. Každé chapadlo se na konci rozdvojilo a vytvořilo dva prsty ukončené drápem. Drápy nevypadaly zvlášť nebezpečně. Ne více než lidské nehty, když si je nechá trochu vyrůst.

Ne, obecně nebude tak těžké se s ním vypořádat. Ovšem, pokud ty keře nejsou příliš pevné. Carson se ohlédl a uviděl přesně takový keř vedle sebe. Natáhl ruku a odlomil větvičku. Byla křehká a slabé. Zajisté, Cizinec mohl úmyslně svoji sílu zakrývat, ale to těžko.

Z druhé stranykde by mohl mít citlivé místa? Jak ho vlastně zabít, až se naskytne takové příležitost? Znovu se dal do pozorování nepřítele. Jeho vnější schránka vypadala dost pevně. Bude vhodné mít nějakou ostrou zbraň. Carson opět zvedl kámen. Byl dlouhý dvanáct palců, úzký s jedním dosti ostrým koncem. Kdyby šel rozštípnout jako křemen, dal by se z něho udělat docela příhodný nůž.

Cizinec dále zkoumal keře. Odvalil se k nejbližšímu keři jiného druhu. Zpod keře vyskočila modrá desetinohá ještěrka. Stejná, jakou viděl Carson na své straně.

Chapadlo Cizince se mihlo, chytilo ji a zvedlo do vzduchu. Druhé chapadlo začalo ještěrce odtrhávat nohy- klidně aspokojeně, jako by to byly větvičky.

Ještěrka se křečovitě zmítala a vydávalaostré pískání - první zvuk, který tu Carson slyšel, vyjma vlastního hlasu.

Carson se otřásl. Nutilo ho to odvrátit pohled. Ale přinutil se dívat dál - všechny vědomosti o Cizinci se mu mohou hodit. Navíc je užitečné vidět i tu zbytečnou krutost. Bude mu přímo potěšením odděkat takového tvora, podaříli se to.

Hlavně proto se snažil neodvrátit se a sledoval, jak Cizinec trhá ještěrku na kousky.

Ale i tak ho potěšilo, když ještěrka, které měla utrženou již polovinu noh, zmlkla, přestala se zmítat a zůstala viset v chapadlech Cizince.

Ten přestal s odtrháváním zbylých noh a pohrdavě mrštil její tělo směrem ke Carsonovi. Mrtvá ještěrka dopadla až k jeho nohám.

Proletěla bariérou! Už neexistuje!

Carson okamžitě vyskočil, pevně sevřel v dlani nůž a vrhl se kupředu. Teď se s ním vypořádá. Když je překážka pryč...

Ale bariéra tam byla. Trpce se o tom přesvědčil, když do ní vletěl hlavou, div že nárazem nestratil vědomí. Odrazilo ho to zpátky, až upadl.

Když si opět sedl a otřásl otupělou hlavou, zpozoroval, jak na jeho stranu cosi letí! Natáhl se do písku, aby se uhnul. Zachránil sice své tělo, ale náhle pocítil ostrou bolest v levém lýtku.

Nevěnoval bolesti pozornost, odkutálel se dozadu a postavil se. Teď viděl, že ho udeřil kámen. Cizinec již zvedl druhý, uchopil ho oběma chapadly a rozmáchl se k hodu.

Kámen mířil na Carsona, ale tentokrát uhnul. Cizinec zřejmě nemohl házet kameny prudce a daleko. První kámen Carsona zasáhl proto, že seděl a neviděl jak letí.

Když se vyhnul slabě hozenému druhému kameni, Carson mrštil po Cizinci svým kamenem, co dosud držel v ruce. Náhle si s potěšením uvědomil: jestliže kameny mohou proletět bariérou, je třeba toho využít. Člověk s pevnou rukou a přesnou muškou...

Na vzdálenost čtyř metrů nemohl minout terč o průměru tři stopy a taky se neminul. Kámen letěl přesně a prudce - několikrát rychleji než kameny hozené Cizincem. Dopadl k samému středu, bohužel naplocho a ne ostrým koncem.

Každopádně zasáhl, ozval se silný úder a Cizinec jej očividně pocítil. Hledal právě další kámen, ale hned si to rozmyslel a odkutálel se dozadu. V čase, kdy se Carson připravil k dalšímu hodu, byl již Cizinec na čtyřicet metrů od bariéry a valil se dál.

Podruhé se Carson minul o několik stop a třetí kámen už nedoletěl k cíli. Cizinec byl na hranici dosažitelnosti - každopádně pro tak těžký kámen, který by mu mohl ublížit.

Carson se pousmál. Tohle kolo vyhrál. Když nepočítá...

Sehnul se, aby se podíval, co má s nohou a úsměv mu zmizel ze rtů. Ostrá hrana kamene mu způsobila dost hlubokou ránu dlouhou několik palců. Rána silně krvácela. i když tepna podle všeho nebyla zasažena. Jestliže se krvácení zastaví samo, bude všechno v pořádku. Jinak bude zle.

Jenže bylo třeba věnovat se čemusi důležitějšímu než zranění. Systému bariéry.

S rukou nataženou vpřed se opět vrátil k bariéře. Našel ji, opřel se o neviditelnou stěnu jednou rukou a hodil na ni hrst písku. Písek proletěl, ale ruka ne.

Že by organická a neorganická látka? Ne, protože bariéra propustila mrtvou ještěrku a ještěrka, i když je mrtvá, stále patří do organiky. Co rostliny? Odlomil suchou větvičku a zabodl ji do bariéry. Pronikla skrz. Když se však bariéry dotkly jeho prsty držící větvičku, nepropustila je.

To znamená, že Carsona a také Cizince bariéra nepropustí. Ale kameny, písek, mrtvou ještěrku...

A co živá ještěrka? Dal se do lovu pod keři a brzy jednu chytil. Opatrně ji hodil na bariéru. Odrazila se zpět a utekla zpět po modrém písku.

Bylo možné usuzovat, že je to definitivní odpověď. Bariéra bránila průchodu živých tvorů. Neživé a neorganické látky jí mohly proniknout.

Když si to vyjasnil, Carson znovu pohlédl na zraněnou nohu. Krvácení sláblo. Znamenalo to, že nemusí pomýšlet nazaškrcení. Chce to najít si trochu vody a vymýt si ránu.

Při vzpomínce na vodu pocítil, jak strašně se mu chce pít. Jestliže se souboj protáhne, dříve nebo později bude muset najít vodu.

Za mírného kulhání se pustil do obchůzky své poloviny arény. Dotýkal se přitom bariéry, až došel k půlkruhovité stěně. Viděl, že

zblízka měla šedomodrou barvu a při ohmatání byla přesně stejná jako bariéra.

Carson na ni pro každý případ hodil hrst písku. Písek proletěl a zmizel z očí. To znamená, že půlkruhová stěna je také silové pole. Ale pole souvislé, které není průzračné jako bariéra.

Vydal se podél stěny, kráčel dokud nedošel opět k bariéře a pak se podél ní vrátil do místa, z něhož vyrazil.

Po vodě nebylo ani památky.

Znekliděný začal chodit křížem krážem od bariéry ke stěně a přitom bedlivě prohlížel tento prostor.

Voda nikde. Modrý písek, modré keře, nesnesitelné vedro. Nic víc.

"Určitě se mi to jen zdá, že tak trpím žízní," řekl si. Kolik mohlo uběhnout času? Samozřejmě, podle měření jeho časoprostoru vůbec nic. Bylo mu přece řečeno, že pokud je zde, tam se čas zastavil. I tady však životní procesy v jeho organismu pokračují. Kolik asi uplynulo času, jestliže ho budeme měřit těmito procesy? Určitě tři, čtyři hodiny. V každém případě ne tolik, aby vážně začal trpět žízní.

Přesto pociťoval sílící žízeň. V krku mu vyschlo. Vinu má asi ten žár. Bylo skutečně vedro. Určitě 55 stupňů. Suchý žár bez nejmenšího záchvěvu vzduchu.

Silně kulhal a byl již úplně utahaný, když skončil s bezvýslednou obchůzkou svého území.

Pohlédl na nekrytého Cizince a v duchu doufal, že je mu také tak mizerně. Což je velice pravděpodobné. Vždyt nám řekl, žezdejší poměry jsou pro nás ona stejně neznámé a nevhodné. Možné, že na planetě Cizinců je normální teplota 90 stupňů. Možná, že zde, kde se Carson pomalu opéká, Cizinec mrzne.

A možná, že zdejší vzduch, natolik hustý pro Cizince, jako je řídký pro Carsona. Po obchůzce stěží popadal dech. Uvědomil si, že místní vzduch není hustší než na Marsu.

A žádná voda.

Znamenalo to, že je pro boj stanoven kimit - každopádně pro něj. Když nevymyslí, jak proniknout bariérou nebo zabít nepřítele ze své strany, dříve nebo později zahyne žízní.

Chápal, že musí posrichat. Ale přesto se přinutil posadit se, trochu si odpočinout a podumat.

Co lze dělat? Nic. Přesto však problémů je dost. Například jsou zde různé druhy keřů. Nevypadají velmi nadějně, ale bylo by vhodné pečlivě je prozkoumat. Pak noha. S ní by se mělo taky něco dělat, i když nemá vodu. Připravil si střelivo z kamenů. Najít kámen, ze kterého by šel udělat dobrý nůž.

V tom okamžiku začala silně bolet noha. Rozhodl se tedy začít s ní. Na jednom keři rostly listy nebo cosi podobné listům. Natrhal hrst lupenů a odhodlal se riskovat. Listy setřel písek, špínu a zaschlo krev., potom z čerstvých listů vytvořil tlakový obvaz a přivázal jej k noze výhonky z téhož keře. Byly nad očekávání pevné, tenké, ale přitom pružné a ohebné. I když se snažil, nemohl je přelomit. Musel je odřezávat ostrým krajem modrého kamene. Výhonky, které byly silnější a na délku měřily celou stopu, si pro každý případ zapamatoval. Kdyby jich několik svázal, získal by docela slušný provaz. Možná, že se provaz bude hodit.

Pokračoval s průzkumem keřů. Zbývaly ještě tři druhy. Jedny byly úplně bez listů, suché, křehké, podobající se vyschlému klestí. Druhé byly měkké a drolily se na malé kousky. Zdálo se, že z nich lze získat výtečný troud. Třetí z nich se nejvíce ze všech podobaly stromům. Měly jemné listy, které se při dotyku svinovaly a měly krátké, ale pevné a tvrdé řapíky.

Bylo vedro. Nesnesitelné vedro.

Silně kulhající Carson zašel k bariéře a zkusil, je-li tu ještě. Bariéra stále nezmizela.

Chvíli postál a hleděl na Cizince. Ten se zdržoval v bezpečné vzdálenosti od bariéry a cosi tam kutil. Pohyboval se přitom tam a zpátky. Co dělá, nemohl Carson zjistit. Jednou se zastavil, trochu se přiblížil a jako by upřel zrak na Carsona. A znovu musel Carson překonávat pocit nevolnosti. Hodil po Cizinci kámen, ten ustoupil a pokračoval ve své nepochopitelné práci.

V nejhorším případě ho Carson mohl alespoň udržet v patřičné vzdálenosti.

To je obrovský úspěch, pomyslel si s hořkostí. Přesto následujících pár hodin strávil sbíráním kamenů vhodné velikosti a jejich pečlivým skládáním na hromádky poblíž bariéry.

V krku mu hořelo. Už téměř nedokázal myslet na něco jiného, než na vodu.

Ale musel přemýšlet. O tom, jak proniknout bariérou, jak se dostat k tomu tvorovi a zabít ho dříve, než vedro a žízeň zničí jeho.

Bariéra z obou stran dosahovala ke stěně. A co nahoře nebo dole?

Nějakou dobu vířila v Carsonově hlavě jakési mlha a nijak si nemohl představit, jak by si to ověřil. Seděl nehnutě na modrém písku. Nevzpomínal si, jak se posadil a bez cíle sledoval modrou ještěrku, která přebíhala od jednoho keře k druhému.

Carson se na ni usmál. Asi to už nemá v hlavě vpořádku, protože si najednou vzpomněl na staré báje martenských kolonistů: "... Brzy budeš tak sám, že začneš rozmlouvat s ještěrkami, a potom přijde doba, kdy ti začnou odpovídat..."

Zajisté, měl by přemýšlet o tom, jak zabít cizince, ale místo toho se usmál na ještěrku a řekl:

"Nazdar!"

Ještěrka udělala ještě několik kroků k němu.

"Nazdar!" odpověděla.

Carson oněměl překvapením. Pak se sebral a rozchechtal se. Smích mu nepůsobil bolest, je vidět, že ještě tolik mu zas v krku nevyschlo.

A proč ne? Proč by bytost, které vymyslela tohle strašidelné jeviště, neměla mít smysl pro humor? Mluvící ještěrky, které ti odpoví v rodné řeči - copak to není milé?

Usmál se na ještěrku a řekl.

"Pojď sem."

Ale ještěrka se obrátila a utekla. Přebíhala mezi keři až mu zmizela z očí.

Opět pocítil žízeň.

Musí něco udělat. Nemůže zvítězit, když zůstane jen sedět a poddávat se zoufalství. Je třeba něco dělat. Ale co?

Proniknout bariérou. Ale nemůže projít, nemůže přelézt. A co když podleze pod ní? Přece když se hledá voda, kopají se studny. Zabije dvě mouchy jednou ranou...

Překonávajíc bolesti podešel k bariéře a dal se do hrabání holýma rukama. Byla to pomalá, těžká práce. Písek se sesouval a čím hlouběji kopal, tím širší jámu musel hloubit. Netušil, kolik uplynulo času, když v hloubce čtyř stop narazil na skálu. Kámen byl úplně suchý, žádné stopy vody.

A silové pole pokračovalo do skály. Všechno nadarmo. Ani voda tu není. Nic.

Vyhrabal se z jámy, lehl si na písek a lapal po dechu. Pak zvedl hlavu, aby se podíval, co dělá Cizinec. Musí přece něco dělat.

Taky že dělal. Cosi z větví keře posvazovaných tenkými výhonky. Podivný výtvor byl vysoký čtyři stopy a přibližně krychlový. Aby lépe viděl, vylezl Carson na hromadu vykopaného písku. Vzadu ze stroje trčely dvě dlouhé páky. Jedna z nich byla zakončena prohlubní ve tvaru misky. "Vypadá to na jakýsi katapult," pomyslil si Carson.

A skutečně. Cizinec vložil do prohlubně těžký kámen, jedním cha-

padlem zapumpoval druhou pákou, pak mírně stroj posunul, jako by mířil a už se páka s kamenem vymrštila nahoru a vpřed.

Kámen proletěl několik metrů nad Carsonovou hlavou tak vysoko, že se ani nemusel sehnout. Když ale odhadl, jak daleko náboj doletěl, uznale hvízdl. On sám by nedokázal kámen takové hmotnosti hodit dál, než do poloviny té vzdálenosti. A i kdyby odstoupil až k zadní stěně svého území, zůstane v dosahu stroje, přitáhne-li ho Cizinec až k samotné bariéře.

Nad ním proletěl další kámen, tentokrát už blíž.

"Tohle by mohlo být nebezpečné," usoudil. "Musíme něco podniknout."

Přecházel podél bariéry ze strany na stranu, aby ho katapult nemohl zaměřit. Hodil po Cizinci také deset kamenů, ale poznal, že to nemá význam. Tak daleko dohodil pouze nevelkými kaménky. Pokud zasáhly stroj, odrážely se od něj a nezpůsobily žádnou škodu. Cizinec na takovou dálku snadno kamenům uhýbal.

Navíc, házením se mu velmi unavila ruka. Z vysílení ho bolelo celé tělo. Kdyby si tak mohl trochu odpočinout a ne se každých třicet sekund uhýbat střelám z katapultu...

Odpotácel se k zadní stěně. Ale ani to nepomohlo. Kameny zalétaly i sem, pouze s menší frekvencí, jak bylo třeba déle natahovat mechanismus katapultu.

Znovu unaveně dolezl k bariéře. Několikrát upadl a jen s obtížemi se dostal na nohy. Věděl, že mu ubývá sil. A přesto se nemohl zastavit dokud nezničí katapult. Když teď usne, vícekrát se neprobudí.

První záblesk řešení ho napadl po dalším výstřelu katapultu. Střela dopadla na jednu z připravených hromádek kamení u bariéry a náraz vykřesal jiskru.

Jiskra. Oheň. Prehistoričtí lidé získávali oheň křesáním jisker. Jestliže použije ty drolivé keře jako palivo...

Naštěstí jeden takový keř rostl poblíž něho. Nalámal ho, zanesl k hromadě kamení a trpělivě křesal kamenem o kámen, dokud jedna jiskra nedopadla na dřevo vyschlé na troud. Větve vzplanuly tak rychle, že mu plamen ožehl obočí a za několik sekund shořely na prach.

Ale teď už věděl, co má dělat. Za několik minut hořel pod ochranou písku vykopaného z jámy malinký oheň. K zapálení použil měkké větvičky. Oheň udržoval větvičkami z druhého keře, které také hořely, ale pomaleji.

Pružné výhonky, podobající se drátu, téměř nehořely. Z nich se daly lehce zhotovit zápalné střely. Svazečky chrastí s malým kamenem uvnitř pro získání větší hmotnosti, převázané smyčkou z výhonků, aby se mohl silněji rozmáchnout.

Připravil si zásobu půltuctu takových střel, pak zapálil první a hodil. Nedopadla na cíl. Cizinec se dal rychle na ústup a katapult táhl za sebou. Jenže Carson měl připraveny ještě další střely a házel je jednu zadruhou. Čtvrtá zapadla do stroje a to stačilo. Marně se Cizinec snažil uhasit šířící se plameny pískem. Katapult shořel.

Cizinec se odkutálel do bezpečné vzdálenosti od požáru a opět soustředil pozornost na Carsona. Carson znovu pocítil vlnu nenávisti a odporu. Ale již slaběji. Možná, že Cizinec zeslábl, nebo se Carson již naučil před napadením bránit.

Ukázal Cizinci dlouhý nos a zahnal ho kameny do uctivé vzdálenosti. Cizinec se odvalil až k zadní stěně své poloviny arény a znovu začal sbírat větve. Pravděpodobně hodlal sestavit ještě jeden katapult.

Carson se snad posté přesvědčil, že bariéra stáleexistuje a na-

jednou poznal, že sedí na písku u bariéry tak vysílený, že nevstane. V poraněné noze se rozlévala tepavá bolest a žízeň ho mučila stále silněji. Ale to všechno bylo vedlejší před úplným vyčerpáním.

A vedrem.

Tak tohle je to pravé peklo, pomyslel si. Peklo, ve které věřili ve středověku. Ze všech sil se snažil neusnout, i když v tom neviděl žádný smysl. Stejně nemůže nic dělat, dokud bude bariéra neprůchodná a Cizinec zůstane daleko u zadní stěny. Jenže musí existovat nějaký způsob! Snažil se rozpomenout se, co četl v historických románech o tom, jak se bojovalo kdysi. Dřív, než byly objeveny kovy a umělé hmoty. První zbraní byl určitě hozený kámen. Ale to už tady bylo. Jediné vylepšení této zbraně byl katapult. Něco takového, co postavil Cizinec. Z keřů získá pouze malé větvičky ne delší než stopa. Mohl by, samozřejmě, vymyslet i něco z nich. Ale na to by potřeboval několik dnů a nemá už tolik sil.

Několik dnů? Vždyt Cizinec katapult sestrojil. Že by už uběhlo několik dnů? Jenže, pak si uvědomil, že Cizinec má mnoho chapadel a nepochybně dokáže pracovat rychleji.

Mimo to, katapult nerozhodne výsledek boje. Musí vymyslet něco lepšího.

Luk a šípy? Ne. Kdysi zkoušel střelbu z luku a ví, že to nemá význam. Ještě tak s moderním, ocelovým sportovním lukem pro přesnou střelbu. Ale z primitivního, vlastnoručně zhotoveného luku, kterým se tady mohl vyzbrojit, bude těžko střílet dál, než dohodí kamenem. A určitě ne tak přesně.

Kopí? To by mohl udělat. Nemá však smysl s ním házet, bude dobré pro boj zblízka, jestliže někdy dojde až na pěsti.

A pak, bude mít nějakou činost. Odvede ho to od blouznivých myšlenek, jež mu lezou do hlavy. Chvílemi se musí neměhat, aby si vzpomněl, proč je zde, proč musí zabít Cizince.

Naštěstí ležel poblíž jedné z připravených hromádek kamení. Přehrabal kamení, dokud nenašel jeden odštěpek, který se tvarem podobal zakončení kopí. Druhým, menším kamenem se dal do otesávání a přitom se snažil dát hrotu takový tvar, aby po zabodnutí do těla nešel vytáhnout.

Něco jako harpuna? Na tom něco je, pomyslel si. Kdyby harpunou zasáhl Cizince a byl k ní přivázaný provaz, mohl by si ho přitáhnout k bariéře. A pak, i když jeho ruce nemohou proniknout na druhou stranu, dokáže to kamenné ostří nože.

Zhotovit násadu bylo těžší než hrot. Nakonec rozštípl nejtlustší větve čtyř keřů v dolní části, nasadil je do sebe a spoje ovázal tenkými pružnými výhonky. Vytvořil tak pevnou tyč dlouhou asi čtyři stopy a na jejím konci přivázal kamenný hrot.

Na řadě byl provaz. Z tenkých a pružných výhonků svázal provaz dlouhý tak dvacet stop. Provaz byl lehký a nevypadal moc pevně. Věděl však, že lehce unese jeho váhu. Jeden konec přivázal k násadě harpuny a druhý konec kolem pravého zápěstí. Když teď prohodí harpunu bariérou, vždycky ji může vytáhnout zpátky, kdyby nezasáhl cíl.

Když dotáhl poslední uzel a neměl dál co dělat, pocítil, jak se vedro, únava, bolest v noze a strašná žízeň naráz staly stokrát silnějšími.

Pokusil se vstát, aby se podíval, co dělá Cizinec, ale zjistil, že se nemůže postavit na nohy. Při třetím pokusu se zvedl na čtyři a zase spadl do písku.

Musím se prospat, pomyslel si. Jestliže teď dojde k boji, nebudu schopen nic udělat. Mohl by přijít a zabít mě, kdyby to věděl. Musím si trochu odpočinout.

S překonávanou bolestí, ztěžka, se plazil pryč od bariéry.

x x x

Cosi udeřilo vedle něj do písku a probudilo ho z děsivého, popleteného snu do ještě strašnější skutečnosti. Otevřel oči a opět uviděl modré mihotání nad modrým pískem.

Jak dlouho spal? Minutu? Den?

Vedle dopadl ještě jeden kámen, tentokrát blíž. Zasypala ho sprška písku. Vzepřel se na rukou, sedl si a otočil se. Uviděl Cizince ve vzdálenosti dvaceti yardů u samé bariéry.

Jakmile se Carson posadil, odvalil se Cizinec rychle zpátky a zastavil se až u samé zadní stěny.

Carson pochopil, že usnul příliš brzy. Ještě když byl v dosahu kamenů házených Cizincem. A ten, když viděl, že leží bez pohybu, dodal si odvahy, přišel k bariéře a začal na něj házek kamení. Naštěstí Cizinec netušil, jak Carson zeslábl. Jinak by tu zůstal a házel dál.

Spal dlouho? Asi ne, protože se cítil stejně jako předtím. Sil mu nepřibylo, žízeň se nezvětšila. Žádný rozdíl. Možná, že uplynulo jen několik minut.

Opět popolezl, ale tentokrát se donutil lézt dál a dál, dokud k bezbarvé, neprůzračné vnější stěně chybělo jen metr. Tehdy znovu usnul.

x x x

Když se probudil, nic se okolo nezměnilo, ale tentokrát věděl, že spal dlouho.

První, co pocítil, bylo sucho v ústech a spečené rty. Jazyk mu opuchl.

Vědomí se mu vracelo pomalu a tak jen tušil, že něco není v pořádku. Nepocitoval již tak velkou žízeň, vyčerpání pominulo. Jenže nezmizela rostoucí bolest. A když se pokusil pohnout, poznal, že jejím zdrojem je noha.

Pozvedl hlavu a podíval se na ní. Noha pod kolenem nebezpečně otekla a otok již zasahoval do poloviny stehna. Šlahouny rostliny, kterými si k ráně přivázal primitivní obvaz z listů, se hluboko zařízly do naběhlé končetiny. Bylo nemožné zastrčit pod ně nůž. Naštěstí se poslední uzel nacházel vpředu nad holení kostí, kde se proutky nezařízly tak hluboko. Sebral všechny síly a uzel rozvázal.

Když se podíval pod obvaz, spatřil to nejhorší, co se jen mohlo přihodit. Infekce. Velmi rozsáhlá a šířící se vzhůru.

A protože neměl léky, neměl obvazy a nemá dokonce ani vodu, nemůže s tím nic dělat.

Musí nutně zemřít, až sněť zachvátí celé tělo.

Pochopil, že nemá naději. Prohrál.

A zároveň s ním lidstvo. Až on zemře tady, v jeho vesmíru zahynou všichni kamarádi, všichni lidé. Země i její kolonie na planetách padnou do rukou Cizincům , kterým je cizí všechno pozemské. Strašných, nelidských, bytostí, kterým činí potěšení, když trhají ještěrku za živa na kousky.

Tato vzpomínka mu dodala odvahy. Vydal se kupředu k bariéře, tentokráz již ne po čtyřech, ale plazením. Bolestí téměř nic neviděl. Odstrkával se nohama a přitahoval rukama.

Zůstávala šance jedna ku milionu, že až doleze k bariéře, budou mu stačit síly na jeden jediný úspěšný hod harpunou. Jestliže - ještě další šance jedna ku milionu - se bude Cizinec vyskytovat u bariéry. Nebo jestli bariéra zmizela.

Zdálo se mu, že uplynuly roky, než se dohrabal k bariéře. Byla tam stále. Tak neproniknutelná, jako když ji nahmatal poprvé.

Cizinec tam nebyl. Zvedl se na loktech a uviděl ho v zadní části jeho poloviny arény. Zabýval se stavbou dřevěného rámu, který byl zpoloviny dokončenou kopií katapultu zničeného Carsonem.

Cizinec se pohyboval pomalu, jistě také zeslábl. Sotva však bude potřebovat druhý katapult, řekl si Carson. Myslím, že zahynu dříve, než ho dokončí.

Kdyby se mu to tak povedlo, nalákat ho k bariéře dokud ještě žiji...Carson zamával rukou a pokusil se vykřiknout. Jenže okoralé rty nedokázaly vydat jediný zvuk. Kdyby tak pronikl bariérou...

Asi mu v hlavě přeskočilo, protože si náhle uvědomil, že v marném vzteku tluče pěstmi do bariéry. Přinutil se ke klidu, zavřel oči a snažil se upokojit.

"Nazdar," pronesl jakýsi tenký hlásek. Podobal se hlasu...

Otevřel oči a obrátil se. Byla to ta ještěrka.

"Mlč," chtěl říci Carson. "Mlč. Ve skutečnosti neexistuješ, a i když jsi tu, pak nemůžeš mluvit. Zase už mám halucinace."

Ale nedokázal pronést jediné slovo. Jeho rty a hrdlo úplně vyschly. Opět zavřel oči.

"Bolí," řekl hlásek. "Zabij. Bolí. Zabij. Pojď."

Znovu otevřel oči. Desetinohá ještěrka byla stále vedle něho. Přeběhla kousek podél bariéry, vrátila se, znovu odbíhala a vracela se.

"Bolí. Zabij. Pojď."

Carson zasténal. Prokleté stvoření ho nenechalo na pokoji, dokud se nevydal za ním. Plazil se za ještěrkou. Vtom se k němu donesl jiný zvuk - tenký pískot, který sílil.

Na písku cosi leželo. Zmítalo se to a svíjelo bolestí. Cosi maličké a modré, podobalo se to ještěrce. A v tu chvíli...

Rázem pochopil, co to je. Ještěrka, které Cizinec odtrhal nohy. Bylo to tak dávno... Ale ona žila, probrala se a teď se svíjela a pískala v agonii.

"Bolí," řekla druhá ještěrka. "Bolí, Zabíj. Zabij."

Pochopil. Vytáhl zpod obvazu kamenný nůž a zabil zmrzačeného tvora. Živá ještěrka hbitě utekla.

Carson se vrátil k bariéře. Přitiskl se k ní rukama i tváří a díval se, jak Cizinec staví katapult.

"Kdybych tam pronikl," rozmýšlel. "Kdybych sedostal na druhou stranu. Ještě bych mohl zvítězit. Zdá se, že také zeslábl. Mohl bych..."

Zase ho zavalila černá beznaděj, vůle ustoupila před bolestí. Pomyslel si, že by bylo lepší zemřít. Záviděl ještěrce, kterou právě zabil. Už nemusí déle trpět. Sám byt to potřeboval. Možná za pár hodin, snad dnů, až bude umírat na otravu krve. Kdyby to šlo, sám sebe tím nožem...

Jenže věděl, že to nesmí udělat. Dokud je živ, zbývá šance snad jedna ku milionu...

Vší silou tlačil na bariéru, jako by ji chtěl od sebe odstrčit. Všiml si, jak vyzáblé a kostnaté jsou jeho ruce. Asi je zde dlouho, již mnohodní.

Kolik mu zůstalo života? Jakou dobu může ještě vydržet tohle vedro, žízeň a bolest?

Nějakou dobu byl na pokraji hysterie, ale pak se navrátilo hluboké uklidnění. A s ním přišla i ohromující myšlenka.

Ještěrka, co právě zabil. Pronikla bariérou, když byla ještě naživu! Byla na straně Cizince. Ten ji odtrhl nohy a pohrdavě s ní mrštil po Carsonovi a ona proletěla bariérou. Myslel si proto, že je mrtvá.

Ale ona žila. Pouze nebyla při vědomí.

Živá ještěrka bariérou neprojde, ale jestliže ztratí vědomí, tak je to možné. To znamená, že stěna je nepropustná pouze pro myslící hmotu, ne pro živou.

S touto myšlenkou popolezl Carson podél bariéry, aby vsadil na poslední zoufalý pokus. Naděje byla tak minimální, že jen umírající se ji mohl chopit.

Nemělo smysl zvažovat šance na úspěch. Jestliže zavrhne tenhle pokus, jsou jeho vyhlídky prakticky nulové.

Dolezl k hromadě písku vysoké čtyři stopy, kterou vykopal, když se pokoušel - před kolika dny to bylo? - podhrabat se pod bariérou nebo nalézt vodu.

Hromada byla až u bariéry, její svah z poloviny přecházel na druhou stranu.

Vzal kámen ze sousední hromádky a vyhrabal se na kopeček písku. Přelezl jeho vrchol a lehl si tak, že se opíral o bariéru. Kdyby zmizela, odkutálel by se po svahu na území nepřítele.

Ověřil si, že má nasvém místě nůž, leží-li dobře v jeho levé ruce harpuna a zda je pevně k zápěstí přivázán provaz.

Potom pravou rukou pozvedl kámen, kterým se teď praští do hlavy. Musí spoléhat na štěstí. Úder musí být tak silný, aby ztratil vědomí, ale zase ne moc, aby to nebylo nadlouho.

Cítil, že ho Cizinec sleduje, že zpozoruje, že seskutálel na jeho území. Určitě se přiblíží, aby si vyjasnil, co se děje. Doufal, že ho bude pokládat za mrtvého. Že dospěl ke stejnému závěru o průchodnosti bariérou, jako svého času Carson. Ale Cizinec bude opatrný anepřijde hned. Nějaký čas bude mít.

Udeřil se...

x x x

Probrala ho bolest. Náhlá, ostrá bolest ve stehně, které se lišila od tepavé bolesti v hlavě i noze.

Jenže, když si všechno rozvažoval před tím, než se omráčil, předvídal zrovna tuto bolest. Dokonce se na ni těšil. Na své procitnutí se připravil tak, aby se neprozradil nijakým pohybem.

Ležel nehybně, neznatelně pootevřel očia spatřil, že jeho doměnka byla správná. Cizinec byl tu. Stál dvacet stop daleko a bolest, která Carsona probrala, pocházela od kamene hozeného opatrným Cizincem.

Ležel strnule dál. Cizinec se přiblížil. Patnáct stop od něho se zastavil. Carson zatajil dech.

Ze všech sil se snažil, aby mu v hlavě nezůstala jediná myšlenka. Jinak telepatické schopnosti nepřítele odhalí, že Carson je při vědomí. A v té chvíli se na jeho mozek drtivou silou navalily Cizincovy myšlenky.

Ucítil panický strach z těch zcela jiných, cizích myšlenek. Vnímal je, ale nemohl pochopit ani vyjádřit, protože ani v jediné pozemské řeči by se k tomu nenašla slova, ani v jediné pozemské řeči představy. Ve srovnání s nimi by byly myšlenky pavouka, kudlanky nebo písečného hada z Marsu, kdyby mohli přemýšlet, člověku blízké a milé.

Teď věděl, že ona tajemný bytost měla pravdu. Člověk nebo Cizinec - v celém vesmíru bylo místo pouze pro jednoho z nich. Byli si vzdálenější než bůh a dábel - mezi nimi nemohlo být příměří.

Blíž. Carson čekal, dokud se nepřiblíží na pár stop, dokud k němu nenatáhne své chapadla...

A pak rázem zamomněl na svoje strádání, sebral všechny zbytky sil, posadil se, zvedl harpunu a hodil.

Cizinec s harpunou hluboko zabodnutou v těle prchal pryč. Carson se pokusil vstát, aby nepřítelepronásledoval, ale nesvedl to. Upadl a plazil se za ním.

Provaz se rozmotal a vlekl Carsona za sebou. Táhl jej ještě několik stop, pak napnutí povolilo. Carson se dál plazil vpřed. Ruka-

ma se přitahoval po provaze.

Cizinec se zastavil, šermoval chapadly a marně se snažil harpunu si vytáhnout. Zdálo se, že se zachvěl a pak nepochybně poznal, že neunikne. Vrhl se na Carsona a natáhl naněj chapadla s drápy.

Carson ho očekával s nožem v ruce. Zasazoval ránu za ranou, hrozivé drápy mu rvaly kůži a maso.

A pak se Cizinec najednou přestal pohybovat.

x x x

Ozval se zvonek. Carson otevřel oči, ale hned nepochopil, kde se nachází a co s ním je. Byl připoután pásy ke křeslu své rakety a před sebou na obrazovce neviděl nic než kosmickou prázdnotu. Žádný protivník, žádná neskutečná planeta.

Zvonek výzvy vyzváněl, kdosi vyžadoval odpověď. Čistě reflexivním pohybem natáhl Carson ruku a sepnul kontakt.

Na obrazovce se objevila tvář Brandera, kapitána vlajkové lodi "Magellan". Byl bledý a oči mu vzrušeně plály.

"Carsone! Zde "Magellan", " zařval. "Odtroubeno. Všechno skončilo. Zvítězili jsme!"

Obrazovka pohasla. Brander obyolával ostatní hlídky.

Pomalu vyvedl Carson svoji loď na zpáteční kurs. Klidně, nevěříc svým očím a uším, rozepnul pásy a odešel se napít. Neznámo proč pocitoval strašnou žízen. Vypil šest skleniček.

Potom se opřel o stěnu a soustředil se.

Stalo se to všechno doopravdy? Je přece zdrav, bez úrazu. a žízeň byla spíše psychická záležitost, v krku mu vůbec nevyschlo. Noha..

Svlékl kalhoty a prohlédl si lýtko. Svítila tam dlouhá, bílá jizva, dávno však zahojená. Dříve tam nic neměl. Trhl zipem na blůze a spatřil, že má hrud a břicho posety malinkými, sotva viditelnými , ale také zcela zahojenými šrámy.

Byla to skutečnost.

Autopilot již naváděl raketu do podpalubí základny. Manipulátory ji uložily na místo a za okamžik počítač sdělil, že průlez je naplněn vzduchem. Carson otevřel přiklop a vylezl ven přes dvojité dveře přechodové komory.

Namířil si to přímo do Branderovy pracovny, vešel a zasalutoval.

Brander vypadal trochu vyjeveně.

"Nazdar, Carsone," řekl. "To jsi o něco přišel! To byl pohled!"

"Co se stalo, pane?"

"Přesně nevím. Vypálili jsme jedinou salvu a celá jejich flotila se rozpadla na prach. Cosi přeskočilo z lodě na loď, dokonce i na ty, na které jsme nemířili a na ty mimo dostřel. Před našima očima byla zničena celé flotila a my nemáme ani škrábnutí. Ani to nemůže být naše zásluha. Asi měli v kovu nějakou nestabilní složku a náš zaměřovací výstřel vyvolal řetězovou reakci. To byl pohled! Škoda, že jsi při tom nebyl!"

Carsonovi se podařilo pousmát. Byl to žalostný náznak úsměvu - až po mnoha dnech se vyrovná se vším, co se stalo. Alekapitán se na něj nedíval a nic nespozoroval.

"Ano, pane," řekl. Ne skromnost, ale zdravý rozum mu velel, že bude navždy prohlášen za největšího lháře v celém vesmíru, prořekne-li se byt jen slovem. "Ano, pane, škoda, že se to obešlo beze mne."

Konec

přeložil Josef P E T E R K A